

Bucsei Lapok

Ára 5 lei

Vasárnap
1931 * október 4

Főszerkesztő
Szele Béla dr.

227. szám
XXXVII. évtőlva

Ára 5 lei

KÖDMÖN ÉS KENYÉR

Irla: Halász Sándor

Csak addig kétségbeeső a dolog, amíg nincs diagnózis. A beteg hanykolódik, a szeme lázban fénylik, az arcán kigyul a tűz, forróságok borzongatják és a tehetetlen orvos fontoskodóan összedörzsöli két markát:

— Kérem... Nem tudom még... Talán holnap... Esetleg egy konzilium...

Aztán jön a konzilium és megállapítja, csálhatatlanul és vitathatatlanul megállapítja, hogy tifusz.

Istennek hála, csak tifusz. Tifuszba is bele lehet halni, de mégis legalább tudjuk, tifusz. Két-három százalék a halálozási arány. Semmi. Jó a szíve, sok életigenlés van benne és gyógyulási akarat. Megmaradhat. Abszolút diéta, abszolút nyugalom, abszolút koplalás. Utókére sokáig bírja az ember a börtöt. A fontos, hogy idáig, az abszolút diagnózis esetén abszolút terápiánk is van.

A konzilium összezs professzorai ugyanazt mondták: tifusz. Laval is ide nyilatkozott, Brüning is, MacDonald ugyszintén, Hoover sem mondott egyebet és Bethlen is ezt hajtogatta, amíg nyugalomba nem ment, sőt Argetoianu sincs más véleményen: össze kell érkeznünk a szétágazó és ellenlétes irányu termelési akaratoknak. Olcsóbbá kell tenni az ipart, mert a föld termékeinek árát drágábbra emelni nem lehet. Hiszen nincs is semmi baj egyébként. Ma mindössze az a baj, hogy a paraszt nem tud ködmönt venni és a szabónak nem jut kenyérre pénz. Ha megcsináljuk, — és miért ne csinálnók meg? — hogy olcsóbb legyen a ködmön, megveszi a paraszt és, ha megvette a paraszt, lesz a szabónak pénze, hogy érte a paraszt buzájából készült kenyeret vehessen.

Hát nem világos? Tiszta tifusz. Rajta hát: jöhet a diéta, a koplalás.

Kezdjük a házi koplalással: Argetoianuval, aki nagy expozéjában elmondotta, hogy vagy normális költségvetést terem, vagy megy, odahagyja a nagy stallumot, a fényes dekorumot, a pénzügyminiszteri pozíciót. Az ország nagy többsége tapsol Argetoianunak és ragaszkodik a normális költségvetéshez ugyanolyan hittel és meggyőződéssel, mint a milyen őszinteséggel és tudatossággal Argetoianu személyéhez nem ragaszkodik. Ha nem megy másképpen, lenyeli Argetoianut is, mint süteménnyel a cukorport. Legyen inkább Argetoianu is, de lássuk is azt az évtizedek óta beígért normális költségvetést.

Argetoianu huszonöt milliárdig meg sem akar állni. A haditárca tíz milliárd, abból alkudni nem lehet, az adósságaink annuitásai nyolc milliárdra rugnak, azokból alkudni nem szabad, tehát hétből kell megélni annak az embermennységnek, amely ma a duplájából is alig él. Erős diéta, de muszáj. Tifusz!

Buresch éppen most kapott össze a maga tisztviselőivel. Koplaltatni akart szintén. Az osztrák közhivatalnokok elmondták ugyan, hogy koplaljan már egyszer az is, aki eddig mindig gyomorrontásig evett, koplaljanak az elherdált közpénzek, a hamis címeken kedvezményezett kereskedelmi és iparvállalatok, az okatlan reprezentációs kiadások és ne csak mindig a „hivatalnok urak”, de Buresch is az asztalra csapott. Utókére is ő az orvos és ő állapítja meg a diétát. Pláne ilyenkor. Ilyenkor, mikor ennyire súlyos. Tifusz!

És Brüning, aki meg egyenesen jogot ad a halálnak, hogy irgalmatlanul kaszáljon, ha palaki nem akar koplalni, még szigorúbban csinálja. Brüning legújabb törvénytervezete ugy csinálja, hogy engedelmet ad a magánvállalatoknak arra, hogy a szerződéssel bizonyos időre lekötött vagy életfogytiglanig megvásárolt tisztviselőnek is fel lehessen mondani, ha jelenlegi fizetéséből, szerződésére hiptakozza, engedni nem akar. Itt nincs kivétel és itt nem lehet tréfálni, hiszen ez tifusz!

És a főf Károlyi Gyula, mint koplalási karmester, és a MacDonald—Snorden-féle társaság, mint fakir és a Laval—Flandin együttes, amely már nem engedi, hogy a bankok más vállalatoknak pénzt adjanak, csak olyanoknak, amelyek racionalizáltak, tehát koplaltatnak és, hogy ki ne felejtjük Mussolinit, aki két hónap alatt 500 milliós deficitet produkált,

és most úgy összehuzatja az ország nadrag-szijját, hogy a bendőbe még egy kis hig tejbeviz sem fér már bele, mind a fejükel csópálják, ha a flotta fellázad és ha a pályaudvaron nem Lavalt éltetik, hanem a jóllaktató békét és, ha az emberiség nem akar koplalni, holott hiszen ez tifusz!

Addig, amíg csak azok koplaltak, akik hivatalból éheztek, nem volt semmi baj. Az emberiség jóllakott szebbik fele pokoli lelki nyugalommal nézte, hogy az emberiség másik és éhes fele éhez. Természetes, hogy éhez, — mondotta, — hiszen munkanélküli. De mióta resztringálni kellene azoknak is, akik ezideig fogpiszkálót is használtak és le kellene mondan arról a felülállás adta helyzeti enegriáról, hogy parancsoljanak, ahelyett, hogy engedelmeskednének, már egy kis baj van. Már egy kis nagy baj van. Lázadásokkal, sztrájkokkal, enyhe passzív rezisztenciával és komoly tüntetésekkel fenyegetnek azok, akiknek hozzájárulása kell ahhoz, hogy ködmönt vehessen a paraszt és kenyeret ehessen a szürszabó. Ma mindez azon mulik és ennek a nagy halálos betegségnek egyetlen orvossága tényleg az, hogy tudunk-e koplalni és tudunk-e sok ideig koplalni, addig koplalni, amíg valahol tűz és víz, az agrár és az indusztriáizmus találkozhatnak.

A jövőendő horizonját nem kell tapogatni és nem szabad latolgatni: igenis, — mondjuk ki, — nem tudunk koplalni. Mert igen, kopl

alok az anyámért, a gyermekeimért, az aszszonyért vagy a szeretőért, kaplakok a legmelegebb érzésemért, a barátságért, de az ellenségért koplaljak? Azért szenvedjek, aki kanál vízbe fojtana, ha hagynám magam és kanál vízbe fog fojtani, holott nem hagyom magam.

Már egészen nyíltan beszélnek arról, hogy Soájc elzárkózik. Védekezni akar az ellen a német import ellen, amely kiviteli mérlegét passzívvá teszi. És hivatalosan megjelent már a hír, hogy Olaszország tizenöt százalékos általános import-dámmal operál, mert máskülönben nem bírja egyensúlyát egyensúlyban tartani. És nem titok a tőzsdéken sem többé, hogy az angol font zuhanásainak okai között paritásos viszonyban él a természetes zuhanás a mesterséges zuhanatással. Minden mozdulat cirogatást mimel és az arcunk előtt ököbe szorul e cirogatást ígérő kéz, hogy halántékon vágjon. Itt még mindig nincs barátkozási hajlam, csak a közeledési hazugság téveszt meg bennünket. Itt még minden koplalás csak arra való, hogy éhen veszejtsen bennünket, holott mindannyian azt hazudják, hogy ez az a diéta, amelyen át meggyógyulunk.

A nagyképű politikusok koturnusos konziliumának nem szabad továbbra is felülni. Nem igaz, a koplalás itt mit sem használ. Ha csont és bőrre leszárunk, akkor sem érnek soha össze ködmön és kenyér, mert azoknak, akik kuruzsolnak, nem is céljuk, hogy palaha és valahol összetalálkozzunk. Egész Európa nemcsak a munkanélküliség, hanem a keresetnélküliség kórságában is szenved és e percben nem azért a harc, hogy mindannyian embermódjára keressünk, hanem azért, hogy közülünk balaki rabolhasson. Három évszázad óta ahhoz szoktattak bennünket, hogy nyírjuk a gyapjút. Mi sohasem turtuk a földet, de min-

dig csaltunk. Mi sohasem vetettünk, csak mindig elvettük, amit más aratott.

A feketétől egy fényes tükörért elvettünk egy hajórakomány cukornádat és a sárgától egy pitykegombért vagyont érő szörme köteget raboltunk. És lyukas garasért elcsaltuk a gyapotot és a kávét, fületlen fazékért a gyémántot és egy fafurulyáért nekünk érett a datolya és a banán.

Ezek a gyarmatok nem akarnak tovább koplalni és inkább a maguk báloányának áldozzák fel munkájuk eredményeinek elejét, sem minthogy az európai pogányok dus asztalára vessék azt az áldozatot, amit eddig ők koplaltak meg, mert előlük mi ettük el.

A gyarmatért most a harc ismét. Ahányan vagyunk, keressük a rabszolgát, akit nyuzni lehet. Keressük a megélhetés bevált ősi formáját, mintahogyan minden időben minden népek akkor éltek, csak akkor igazán, ha rabszolgává igázták, ha hétrét-görnyedt cselédde koplaltatták az éhetetlent.

Ma nem azért a harc, hogy Afrika négerjeinek nyakára ki üljön, mert Afrika nem hagyja már, hogy a nyakára üljenek, hanem azért a harc, hogy mi, fegyvertársak és cinkosok, hogyan ülhessünk az egymás nyakára és a koplaltatás azért ir és orvosság e percben, hogy a gyenge az erős szuggesztív hatalma alatt elnyuljon.

És ezért, mert valahol tudat alatt látja, hogy mi készül vele és ellene, ezért nem akar koplalni az angol matróz, az osztrák hivatalnok, a német magántisztviselő és senki sehol, mert érzi, hogy itt és most nem a szerevezet tifuszos megbetegedésétől szenved, hanem a lesben álló hiéna kimerevített karmaitól reszket.

Van is mitől!

A lej egyik legkeresettebb valuta lett

Dagyonuk 30—40 százaléka elvesztették azok, akik külföldön tartalékolták pénzeiket — 24 milliárd lejre emeli a külföldről visszaáramló pénz a belföldi bankjegyforgalmat — Románia aranyat vár Franciaországtól

Hirek aranyfedezetű bankjegykibocsátásról

Tegnap már röviden jeleztük, hogy a világ pénzpiacán mindinkább fokozódó bizalommal fordulnak a román valuta felé, amely ebben a pillanatban Európa legszilárdabb pénzének látszik. Ennek egyik legfőbb magyarázata az, hogy Romániának nincsen szüksége arra, hogy aranyfedezetét növelje, miután közszükségleti cikkekkel bőven el van látva, már pedig Németországban és Angliában is az aranyfedezet azért bizonyult kevésnek, mert ezekben az államokban hiány mutatkozik az elsődrendű szükségleti cikkekben, amelyeket ilyenformán aranyért külföldről kell beszerezni.

A lej javulásának egyik kiségenkívül legbeszédesebb bizonyítéka az, hogy mindazok, akik néhány hónappal ezelőtt Romániából külföldi bankokhoz vitték át a pénzüket és fontra, vagy főleg svájci frankra cserélték be, most lázas sietséggel igyekeznek visszamenteni vagyonukat Romániába és itt lejre újra beváltani. A bukaresti bankok napok óta nem tesznek egyebet, mint valutákat és devizákat váltanak be lejre. Hozzávetőleges becslés szerint ilyenformán 3 milliárd fog már a legközelebbi napokban visszaszívárogni az országba.

Milyen veszteségek érték azokat, akik külföldre mentették pénzeiket

Nem minden külföldi betétet lehet azonban könnyűszerrel hazahozni. Csúpan azokhoz a deviza betétekhez jutottak hozzá tulajdonosaik, amelyeknek felvétele nem volt felmondási időhöz kötve. Azok között, akiknek külföldi betéteik blokáva vannak, fejevesztett pánik uralkodik s ezek a megrémült emberek most diplomáciai uton próbálnak odahatni, hogy külföldön elhelyezett betéteiket visszakaphassák. Keserű ironiája a sorsnak, hogy ezek az urak, akik három hónappal ezelőt még annyira bizalmatlanok voltak a lejrel szemben és viszont annyira bíztak a fontban és a svájci frankban, sőt még az ugynevezett

Young-kötvényekben is, amelyekből szintén vásároltak,

most már csak nagy veszteségekkel tudnak újra hozzájutni a nemrég még lenézett lejhez. Így minden egyes fontbankjegynél máris 217 lejt vesztettek, tekintettel arra, hogy amikor néhány hónappal ezelőtt fonba fektették vagyonukat, még 817 lejt fizettek az angol birodalom megingathatatlan tartóit valutájáért, amelyért ma már csak nagynehezen tudnak 600 lejt összekaparni. Az angol fontnál tehát a veszteségük több mint 25 százalék.

Akik svájci frankba fektették pénzüket 35 százalékat, a Young-kötvénye-

sek pedig 50 százalékat vesztettek ebben a pillanatban.

A Banca Nationala bankjegyforgalma jelenleg 21 milliárd lej, amiből azonban 9 milliárd még különböző rejtékhelyeken nem kevés esetben közönséges párnákban és szálmazsákokban húzódnak meg és most valószínű, hogy ez a 9 milliárd is visszaömlik a bankokba.

A külföldről visszamenekülő 3 milliárd lejjel együtt tehát rövidesen

24 milliárd lejre emelkedik a romániai bankjegyforgalom, olyan magas összegre tehát, amire három év óta nem volt már példa.

Oldalsó szám ára 5 lei

Az ingadozó nemesvaluták megmentésére egyébként a Nemzetközi Fizetések Bankja Bázisban nemzetközi valutát akar kibocsátani, amelyből az egyes jegybankok aranyfedezetüknek megfelelő arányban részesülhetnek. Az erre vonatkozó tervezetet már október 15-én szétküldik és hír szerint a legtöbb állam, mint utolsó szalmaszálhoz, kapva-kap ezen a megoldáson.

A Lupta jelentése szerint abban a harcban, melyet Páris az arany érdekében folytat, Franciaország feltétlenül számíthat Romániára és Olaszországra, valamint Finnországra is, mely Svédországgal, Norvégiával és Dániával szemben az északi országok közül egyedül nem mondott le az aranybevételei kötelezettségéről. Természetes, hogy az aranymentési akció csakis az esetben járhat sikerrel, ha Franciaország és Amerika hajlandók az aranymentés érdekében elosztására.

Romániát illetőleg a Lupta szerint komoly jelek mutatnak arra, hogy Franciaország nagyobb tétel aranyat hajlandó Románia rendelkezésére bocsátani s eme aranybázis segítségével a bankjegybocsátás határai kiszélesedhetnek.

A Lupta tehát egy aranyfedezeti inflációt ad hírül s megjegyzi, hogy amennyiben ez a pénzügyi művelet bekövetkezik, úgy a gazdasági újraéledés és az ország hitelének konszolidálása biztosítva volna.

A LEJ ÉS AZ ARANY SZÉTOSZTÁSA

Az arany ingasának e bizonytalan napjaiban a lej meglehetősen szilárd valutának mutatkozott. Amennyiben az arany szétosztása (ami egyébként amerikai fiánc-szakemberek ötlete) bekövetkeznék, úgy számolni lehet azzal, hogy a lej, melynek helyzetét semmiféle elsőrendű szükségleti cikk importja nem ronthatja — Európa egyik legszilárdabb pénznemévé küzd fel magát.

A román pénz szilárdsága mellett bizonyít az is, hogy a nagyobb külföldi bankok tegnap már tartózkodtak a lej piacradobálásától.

A BUKARESTI TŐZSDÉN

a devizapiac tartott. Az árfolyamok pénteken délig a következőképpen alakultak: francia frank 6.60, dollár 167.80, belga frank 24, lira 8.80, svájci frank 32.95, cseh korona 4.99, osztrák shilling 23.68, márká 39.80, holland forint 67.85. Zürichben 100 lej a déli záratkör 3.03 frank, Párisban 15.20 frank.

ELEMSZERDRAGULÁS ANGLIÁBAN

London, október hó 2.

Az Angol Bank igazgatótanácsa csütörtökön

tőlön tilést tartott, amelyen a kamatlábat változatlanul hat százalékban állapította meg.

Az Alsóház első olvasásában elfogadta az árdragítás elleni javaslatot, miután a közönséget komolyan aggasztja a font gyengülését lényegesen meghaladó élelmiszerdrágulás. Az elsőrendű élelmiszerárak

Egy román pilótánál páratlan bravúrja

Braescu kisasszony 6 ezer méter magasból ereszkedett le ejtőernyővel

Ezer méterrel javította meg az eddigi világrekordot

Bukarest, október hó 2. Ma délelőtt a Bukarest melletti Baneasa-repülőtéren Braescu kisasszony a híres román aviatikusnő, rendkívül érdekes kísérletet hajtott végre, amely teljes sikerrel végződött.

A pilótánál 6000 méter magasságra szállott fel, e magasságból a repülőgépből kiugrott és egy ejtőernyőn minden baj nélkül a földre ereszkedett alá.

Braescu kisasszony ezzel a vakmerő teljesítményével mintegy ezer méterrel megjavította az eddigi

világrekordot és egyben beírta az első román eredményt a világrekordok listájába.

Braescu Papana főhadnagy-pilóta gépén emelkedett a magasba. A gépet két másik monoplán kísérte, az egyiket technikai segítőszemélyzettel, a másikon Emánuel Viktor orvosral. A kísérletnél megjelent a román Aeroszövetség küldöttsége, valamint a hatóságok és a hadsereg több megbízottja.

Braescu kisasszony a hatezer méteres ut után derűsen és minden rosszullet nélkül ért földre és vidáman fogadta az összegyűlteket üdvözlését.

Tíz lejjel olcsóbb lesz a cukor

A gyárosok még hatezer vagonot a régi áron szeretnének eladni

Bukarest, október 2.

Ma délelőtt az ipar- és kereskedelemügyi minisztérium helyiségében a cukorbizottság ülést tartott, amelyen Vasilescu-Carpen miniszter, a kormány utasításaihoz híven, felszólította a cukorrépa-termelőket és cukorgyárosokat, hogy csökkentésük a cukor túlmagasságát.

A miniszter a csökkentés minimális határát meg is jelölte, és ezért a kormány határozott kívánsága az, hogy a cukor kilogrammonkénti ára legalább tíz lejjel olcsóbbodjon.

A miniszter bejelentette, hogy a kincstár a maga részéről megkönnyíteni kívánja az árcsökkentést és az eddigi cukorilletéket kilogrammonként két lejjel mérsékli.

Valószínűnek látszik, hogy a cukor árának fenti mértékben való olcsóbbítása sikerülni fog, miután a cukorrépa-termelők az ő részükre kijelölt árcsökkentési kvótát elfogadták s így már csak a cukorgyárosok mulik a dolog.

A gyárosok azonban eleve bejelentették, hogy a régi termésből még hatezer vagon cukor áll eladatlanul, ennek a mennyiségnek a régi áron való piacradobásához ragaszkodnak, miután beszerzési és adóköltiségeik szintén a régié voltak.

Ezzel kapcsolatban az egyezkedések folytatásának valószínűnek látszik, hogy a hatezer vagonnyi cukor harminckét lejes kilogrammonkénti áron kerül piacra, míg az új termelésű cukor ára 28-30 lej között fog mozogni.

KÖZGAZDASÁG

Egyike azoknak a dolgoknak, amelyekhez szintén nem értek.

Nem tudom: miért kell a felhalmozódott braziliai kávé inkább a tengerbe önteni, mint például kiosztani egy csomó olyan embernek, aki soha nem iszik kávé, mert nincs rá pénze? Nem tudom: miért nem fizeti ki magát olcsó pénzen gyapotot eladni, hanem inkább kiirtani a gyapoltserjeket, direkt a célra fogadott favágókkal, drága pénzen?

Nem tudom: miért emelkednek a drága francia papírok, amikor a frank, a mit érte adnak, drágább és miért esnek ugyanekkor az angol papírok, mikor a font, amit érte adnak, olcsóbb?

Tudom, hogy mi az az arany. Pont. De nem tudom: mi az aranypont?

És lehet, hogy ez az oka az esésnek. Mármost annak, hogy például ezt az előbb említett font-dolgát se értem.

De a közgazdászok borzasztóan értik. Nagyon jól emlékszem, hogy akkor, amikor az első fontkellemelenségek voltak, akkor azt írták a közgazdasági illetékesek, hogy nem kell félni, az angol közgazdasági élet erős és egészséges, mindössze annyi történt csak, hogy a font az aranypont alá csuszott, de az még nem jelent semmit, az angolok majd ismét fel fogják emelni az aranypont fölé, nincs itt semmi komolyabb baj.

Amikor aztán a font jelentősen és végleg az aranypont alá csuszott, akkor viszont azt írták ugyanazok a közelmek, hogy előrelátható volt, hogy az angolok nem fogják a fontot az aranypont fölé emelni, de nem kell félni, az angol közgazdasági élet ezzel csak erősödni fog, mert emelkedik a kivitelezés, nincs itt semmi komolyabb baj.

Hát ez nagyon érdekes dolog, különösen akkor, ha az ember ezt a dolgot, amit nem ért, olyasmivel hasonlítja össze, amit megért.

Például azzal, amiddőn a ház alkalmazottjának kezéből a levelestányér kicsuszik és beleesik a mosogatótálba. Olyankor ugyanis az alkalmazott azt szokta mondani:

— Nincs itt semmi baj, nagyságos asszony, hisz még nem tört el, csak elrepedt.

Mikor azután kevéssel utóbb a repedt tányér kettéválik, akkor meg azt mondja:

— Ugyan, mit tetszik izélni, nagyságos asszony, hisz azt előre tudni lehetett, hogy el fog törni, nem tetszik látni, hogy má el volt repedve?

Hát valahogy így lehet ez a dolog a fonttal is.

Z. I.

PATOLÓGIA

Budapest, október 2.

Ismét arra kell visszatérnem, hogy a mai idők valósággal apokaliptikus jelenéseket produkálnak. Csak éppen, hogy ott nem tartunk, hogy az emberek belekiből jóslatossanak.

Gróf Bethlen Istvánról beszélnek például a következők. Ez természetesen vico:

Amikor már érezte, hogy baj van, bankzárlat jön, satöbbi, akkor elment az olasz-lisztkai csodarabbihoz.

Nézze, főtisztelendő ur, — azt mondta neki — talán Ön tud valami okos tanácsot adni. Főleg arra vagyok kíváncsi, hogyan lehetne azt megcsinálni, hogy a pengő ugyanolyan értékű legyen, mint a dollár.

A csodarabbi rögtön látta, hogy itt nagy dolgotról van szó. Azt mondta tehát a miniszterelnöknek, hogy most legyen szíves elmenni és három óra múlva jöjjön vissza. O addig majd áttanulmányozza a szent könyveket és ami ehhez még kell.

Három óra múlva pontosan újra beállított Bethlen. Izgatott volt és sápadt:

— Főtisztelendő uram, hát talált valami megoldást? — kérdezte szinte remegve.

— Igen — válaszolta a csodarabbi határozott hangon. — Megvan. Megvan a megoldás. — Csakugyan?... — türelmetlenkedett Bethlen és már felragyogott az arca.

— Hogyne — folytatta a csodarabbi. — Menjen ki Kegyelmes uram Amerikába, legyen ott is tíz óráig miniszterelnök, akkor a dollár majd ugyanolyan értékű lesz, mint a pengő.

... Hol tartunk tehát — kérdezem én — gazdasági válságban, politikában és mindenben, ha egy olyan bálványról, mint amilyen Bethlen István volt — és talán joggal volt — tízéven keresztül, ma így lehet beszélni! Most felelősségre akarják vonni, bíróság elé akarják állítani. Marhaságot! — mondják a józanabbak — hát miért? Hát mikor kezdődött Magyarországon a baj? Hát nem — Németország után? Na és azután utánunk — nem Anglia is soron következett? Hát akkor miért Bethlen a felelős? Most egyszerre miért mindent Bethlen a felelős?

— Nem, itt sokkal nagyobb bajok vannak! — beszél egy rendkívül képzett közgazdász. — Az arannyal van a baj, uraim! — mondja, már a vasuti fülkében, ahogy visszajövök, az összes utasok felé fordulva. — Mert miből indult ki az aranyfedezet, az arannyal való értékmérés? Önök meg lesznek lepve! — És fel-emeli a hangját: — Szekszuális okokból! — (A nők csodálkoznak, pirulnak.) — Igen, hölgyeim, ez így van. A római és görög korban és még azelőtt — az egész aranyimádattól kezdődött és ott nyert jelentőséget, hogy Önöknek, hölgyeim, az Önök hellén és római elődjüknek — bocsánat a kifejezésért — az akkori hetéráknak — ezt nem összehasonlítás-képpen mondom, — aranyakat aggattak a nyakukba, a karjukra és a fülkébe! A férfi nem tudta másképp kifejezni a szerelmét, tehát arannyal mérte Önöket, az Önök öleléseinek, csókjainak fokát és hevét. Itt kezdődött az egész. Mert akkor azután kezdtek mást is mérni vele. Mást is. Mindent. És lassanként ráépült a mai kapitalizmus. — Sőténen néz a nőkre, akik személyükben érzik sértve magukat és mély dörmögéssel fejezi be: — És most itt tartunk... — Szünetet tart, újra felemeli a hangját és még azt mondja: — Pedig nem lehet más értékmérő, mint — a munka. A munka!... méltóztatnak megérteni? Csak a — munka! És most ez a korszak kezdődik.

Nagy „valeur” ma Pesten gróf Károlyi Imrénél a könyve. Aki megmondja. Megmondja — gróf és hitbizományos léte — hogy igenis, válságban vagyunk, a kapitalista termelési rend válságban van. Villamoson, vonaton, vároterekben, — mindenki ezt a könyvet olvassa. És most — el is hiszik a legtöbben. Szociológusoknak nem hitték. Szocialista lapoknak nem hitték. De, ha gróf Károlyi Imre mondja! Gróf Károlyi Imrénél elhiszik.

Ez is — tabu. Apokaliptikus. Váratlan és rejtélyes. Ma az emberek csak erre hajlanak. Csak ezzel lehet rájuk hatni. Ime, egy példa:

Fent vagyok dr. Márton Sándor szinpadon ki-

adónál. Ülök. Egy fiatalember fixíroz. Végre hozzám lép, hogy nem emlékszem-e rá. És motyogja a nevét: ...antos...

— Hogy? Lantos?

— Nem. Hantos.

Nem emlékszem. Mindegy. Megmagyarázza magát. Négyzérel ezrelőtt került fel Kolozsvárról, ahol újságíró volt és ahonnan egy cikke miatt kiutasították. Azóta itt dolgozik a Marton-irodában.

— En sosem láttam magat itt, — mondom. — Hja, én odahaza dolgozom. — Darabokat ír? — Nem. Olvasok.

Kiderül a kivetkező. Egy napon beállított ide, ehhez a szinpad kiadóhoz, aki éppen akkor őlt bele egy csomó pénzt egy „Írlandi nátszon” című darabba, amelyről meg volt győződve, hogy ragyogóan fog menni. Hantos, a kit azelőtt sohasem látott, hirtelen, a várakozók közül, elébeállt és rejtélyesen csak ennyit mondott:

— Uram, ez a darab meg fog bukni!

Marton idegenkedve ránézett. Hogyan mer neki ilyet mondani egy ismeretlen fiatalember? Neki, aki szakértője a dolgoknak és annyira bizik ebben a darabban! De a fiatalember ekkorára már — mint egy kísértet — el is távozott.

A darab csakugyan megbukott. Még pedig szörnyen. Marton Sándorban pillanatra felremlt a titokzatos jós alakja. Néhány hét múlva Hantos ur ismét beállított az irodájába. Akkor épp egy vizjátékra volt szó.

— Uram, ez kitűnően fog menni! — Szólt és távozott.

A darab — kitűnően is ment. Marton Sándor szemei előtt most már követelőzően jelent meg a fiatalember sziluettje, felkutatatta a címét — és most lektor nála, havi kétszázötven pengőért. Mert — jó volt! Dodonai béli jó.

Vagy vegyünk egy másik jelenetet:

A Vigszínház igazgatói szobájából hangok hallatszanak ki. Kérdezem az ajtónállót (szörnyű szó és jelleg!) — ki van bent. Azt mondja, mintha egy céget nevezne meg: — Emőd-Török.

Figyelek. Hangok szűrődnek ki: — Kérem alásan, igazgató ur, majd be fogom szünni. Igen, ahogy parancsolja... Kérem, csak tessék mondani... Szóval Mariska ne itt jöjjön be, hanem balról. Rendben van. És Olga jobbra menjen ki...

Végre kiperdülnek. Ragyogó arccal. Emőd Tamás és Török Retz. Ebben a pillanatban

fogadták el a darabjukat. A hallgatag Emőd egészen ki van kelve az örömtől. Valamit kell neki csinálni, látom. Az „ajtónállóhoz” rohan, minthogy más ismerőse nincs jelen, megöleli: — Rendben van! Rendben van! Az „ajtónálló” megbillen, mint valami részeg. Látom, keres valmit. Egyszerre csak szalad vagy hat métert, egy ablakpárkányhoz és ott — lekopogja.

Apokaliptikus jelek. Mondom. Patológia. Hát az talán nem az, hogy egymillió dollárért még egy zsidó templomot építettek a Dohány-utcában? Ahol pedig már van egy! Még egy templomot! Egemillió dollárért. A mikor se szegényháza, se népkonyha nincs eleget. Örült felháborodás van emiatt.

Egy klub alakult. Címe: „M. K. K. M.” Mindent ki kell mondani. Költők, írók, akik eddig agyba-főbe udvariaskodtak egymásnak, körülhízelegettek egymást, most karmolásokkal, összekuszált hajjal jönnek ki az ülésekről. Mert megmondták egymásnak az igazat:

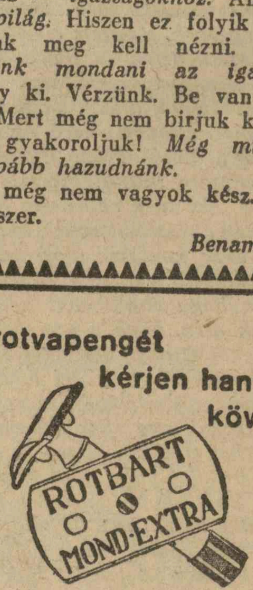
— Te hülye, tudod, hogy milyen rossz verset írtál? Mindig tudtam, hogy egy tehetségtelen állat vagy!

Hát ezt persze nem bírják ki. De azért csinálják. Gyakorolják magukat. Trenirozzák magukat az — igazságokhoz. Aminthogy — az egész világ. Hiszen ez folyik a szemünk előtt. Csak meg kell nézni. Most kezd nekünk mondani az igazat. Azért nézünk így ki. Vértünk. Be van dagadva a szemünk. Mert még nem bírjuk ki. De mindig. Csak gyakoroljuk! Még mindig jobb, mintha tovább hazudnánk.

Pardon, még nem vagyok kész. Majd még jövők egyszer.

Benamy Sándor

Ne borotvapengét kérjen hanem követelje a

Lezérképviselő: C. Duisberg
București I. Str. Carol Nr. 5

Megnyit! Uj szálloda!

NEW-YORK

BUKAREST, CALEA GRIVITEI 143.
(a Gara de Nord mellett)

Egyágyas szobák 80-90 lejig, kétágyas szobák 110-120 lejig. Modern kényelem, központi fűtés, meleg és hidegvíz, minden lakosztályban parkett, előkényv kiszolgálás

A tisztviselő és utazó uraknak kedvezmény.

Berzeviczy Albert

Mi a feladata a konferenciának

A szociáldemokraták külön konferenciája

a leszerelésről beszélt az interparlamentáris konferencián

Bukarest, október 2.

Az interparlamentáris unió bukaresti konferenciájának csütörtöki délutáni ülésén Grätz Gusztáv magyar delegátus szólalt fel, aki csak csütörtökön délelőtt érkezett meg a román fővárosba.

Nagy beszédében aggodalommal szögezte le, hogy az interparlamentáris unió bizonyos kérdések tárgyalásánál félénkségek is nevezhető óvatosságot tanusít. Vissza kell adni tehát az uniónak azt a bátorságot, amely működését a múlt század végén jellemezte és amely ma elveszében van. Minthogy a tudományos elméleteknek a gyakorlatba való átültetése ma már a Népszövetség feladata lett, az interparlamentáris uniónak új működési területeket kell keresnie. Félépítésében ne legyen túlmerész, de nincs helye a félénkségnek sem. Az a feladata, hogy uttörő munkát végezzen. Foglalkozott ezután a főtítkári jelentéssel, amely igen sötét képet fest a világ gazdasági helyzetéről. Végül utalt a francia-német közeledésre, amely ebben a tekintetben egy új korszak kapunyitásának tekinthető.

Bossi francia delegátus a leszerelés kérdéséhez szökölt hozzá s azt fejtegette, hogy a lefegyverzés csak akkor hatékony, ha az egyes államok biztonságát a legteljesebb mértékben garantálják.

Pénteken délelőtt az interparlamentáris unió fél 11 órakor kezdette meg tanácskozásait, folytatva a főtítkári jelentés vitáját.

Yutaka Miyazawa, a japán delegáció vezetője kifejtette, hogy Japán is a népek testvéri közeledését és a békét óhajtja. Kijelentette, hogy a japán delegáció minden indítványt elfogad, amely ezt a célt lesz hivatva szolgálni.

Utána Stainoff bolgár delegátus jelentette ki, hogy Bulgária is békét kíván és Romániával szívesen szomszédi viszonyt fenntart.

Ezek után tértek át annak a határozati javaslatnak a vitájára, amelyet az interparlamentáris unió egyik albizottsága dolgozott ki a leszerelési kérdésre vonatkozólag. A német, francia és svéd delegációk azonnal módosító indítványt tettek, majd Berzeviczy Albert mondotta el hatalmas beszédét a leszerelés kérdéséről.

Megállapította, hogy a leszerelés problémájában legutóbb nagyjelentőségű fordulat történt, amikor elhatározták, hogy 1932 februárjában megtartják az általános lefegyverzési konferenciát, a Népszövetség mellett működő előkészítő bizottság előzetes tárgyalásai alapján. Az utóbbi időkben a legjelentékenyebb államférfiak is olyan értelemben nyilatkoztak a leszerelés kérdéséről, amely a felelőri konferencia számára a legkedvezőbb légkört teremti meg. Ezzel kapcsolatban hivatkozott Grandi, Hoover, Briand és az angol diplomaták régebbi és újabb nyilatkozataira.

Elismeréssel emlékezett meg az interparlamentáris unió leszerelési határozati javaslatáról, mert az sokkal messzebbmenő és radikálisabb, mint a melyek alapján a jövő évi leszerelési konferenciát összehívják.

De rámutat a javaslat fogyatékosaira is. Mindenekelőtt azt kellett leszögeznie, hogy Magyarországon a leszerelés népszerűsítő propagandára semmi szükség sincsen, mert a magyar hadsereg már jobban nem is szerelhet le. Arról sem kell Magyarországot meggyőzni, hogy a lefegyverzésben példáját követni kell.

Kifogásolta ezután azt is, hogy a határozati javaslat csak azt indítványozza, hogy az egyes államok fegyverkezési költségvetésüket 25 százalékkal csökkentik. Az állami költségvetés ugyanis nem elég megbízható alap a fegyverkezések csökkentésének elbírálására. Nagy szerencse azonban az a körülmény, hogy a nagyhatalmak már feladták a biztonsági garanciák követelésének elvét. Világos azonban, hogy amíg a hatalmak között fegyverkezési versengés van, biztonság-ról szó sem lehet. A leszerelést előkészítő konferencia határozati javaslatának 53-ik szakasza nagyon szerencsétlen alkotás, mert állandósítja az egyenlőséget az egyes államok között, kivételes helyzetet biztosítva az államoknak. Csak hogy az antant-hatalmak vezető politikusaival

is általánossá vált már az a meggyőződés, hogy a leszerelést csak egyöntetűen lehet végrehajtani.

Ezeknek az elveknek fenntartásával hozzájárul az interparlamentáris unió leszerelési határozati javaslatához.

Berzeviczy Albert mély hatást keltő felszólalása után Debsky lengyel, Merlin francia és Sollmann német delegátusok beszéltek a határozati javaslatról. Külö-

nösen nagy figyelmet keltett Sollmann delegátus, aki a következőket mondotta:

— A kormányok ne hallgassanak továbbra is a katonai szakértőkre, hanem a béke igazi barátaira. A világ békéjének biztosításának kiinduló pontja a német-francia megegyezést kell megtenni. Sem a francia, sem a német népek nem szabad többé fegyverrel szemben állniok egymással.

A szociáldemokrata delegátusok konferenciája

Pénteken este az interparlamentáris unió üléseire érkezett szociáldemokrata delegátusok konferenciára gyűltek össze a romániai szociáldemokrata párt fővárosi székházában. Németország, Belgium, Bulgária, Csehszlovákia, Dánia, Franciaország, Svédország, Svájc, Észtország és Finnország részéről összesen 43 delegátus jelent meg a bukaresti népházban. Jelen volt természetesen a romániai szociáldemokrata pártvezetőség végrehajtóbizottsága.

Az értekezleten Lev Winter cseh delegátus megnyitó szavai után Löbe német kiküldöttnek, a német birodalmi gyűlés elnökének indítványára a magyar szociáldemokrata párt címére táviratot küldött.

tek, amelyben tiltakozásukat fejezték ki a magyar kormány az ostromállapotot elrendelő intézkedései ellen, ennek tulajdonítván, hogy a magyar szociáldemokrata párt kiküldöttjei nem jöttek el a bukaresti konferenciára.

Ezután Radaceanu kamarai képviselő ismertette a romániai politikai helyzetet, leszögezte, hogy az itteni munkásság elnyomott állapotban s a burkolt diktatúra ünnepeit üli.

Az értekezlet végül a romániai munkásságot buzdító felhívást szövegezte meg. Elhatározták, hogy az interparlamentáris unió konferenciáján leszögezzék álláspontjukat a lefegyverzés kérdésében is.

Az állami iskolák a községek, városok, illetőleg megyék költségvetésébe kerülnek

Bukarest, október 2.

Argetoianu pénzügyminiszter az új állami költségvetés összeállításán során tervbevette, hogy az állami népiskolák költségvetését a községi, városi illetőleg me-

gyei költségvetések keretébe igyekszik beleilleszteni.

Az igyekezet nagyon szép, de bírják-e a községek?

Megint baj van a román állatszállítmányok magyarországi tranzitójával

Brassó, október hó 2.

A romániai állatexportőröket, akik Franciaországba, Olaszországba, vagy Svájcba szállítanak vágómarhákat, az a kellemetlen meglepetés érte a napokban, hogy Magyarország nem engedte át ezeket a szállítmányokat, holott az augusztus 12-én Szinajában megkötött román-magyar végleges kereskedelmi szerződésben Magyarország vállalta a romániai állatszállítványok tranzitálását. — Magyar részről a szerződésben előírt feltételeken felül most azt kívánják, hogy az exportőrök a határon mutassák be a

megfelelő importállam kormányának nyilatkozatát, amelyben kijelentik, hogy a romániai eredetű állatküldeményeket még akkor is beengedik, ha azokról a magyar állategészségügyi vizsgálat azt állapítaná meg, hogy ragályos betegségben szenvednek.

Ez a váratlan akadály, amely súlyos veszteségeket jelent az exportőröknek, nagyon kellemetlen impressziót keltett az érdekelt körökben. Az állatkiviteli szindikátusok uniója már lépéseket tett, hogy ezt a bizonyára félreértésen alapuló intézkedést a magyar kormány visszavonja.

Önbetörést rendezett egy alezredes

Budapestről jelentik: Különös módon akart pénzhez jutni Aranyosi Béla nyugalmazott alezredes. Betört saját villájába, amelyet jóformán teljesen kifosztott. A biztosítási összeget már nem vehette fel, mert a rendőrség rájött üzemleire és letartóztatta.

Felfüggesztették a burgonya kiviteli vámját

Bukarestből jelentik: A kormány legfőbb gazdasági bizottsága csütörtökön este ülést tartott, amelyen kedvezőnek találva egy francia társaságnak a vágóhidak építésére tett ajánlatát, utasította Jonescu-Sisesti földmívelésügyi minisztert, hogy ez ajánlattal kapcsolatban készítsen törvényjavaslatot. A gazdasági bizottság ezután az iparügyi minisztert arra kérte fel, hasson oda, hogy a cukor ára jelentősen lemerséklődjék. Végül felfüggesztették a fekete ikra és a burgonya kiviteli vámját.

Szétmállott a töltés a Brassó-segesvári vonalon

Brassó és Segesvár között nyolc méteres darabon szétmállott a töltés. Emiatt a forgalomban zavarok következtek be. A helyreállító munkálatok két napig fognak tartani.

Gyomorfájdalmak az étkezések után

Ha rövid idővel az étkezés után gyomor-fájdalmat érez, több, mint bizonyos, hogy sósav-, vagy gyomorsav túltengésben szenved. Ez a túlságos savképződés az ételek erjedését okozza, úgy, hogy a gyomortartalom ólomként fekszik gyomrában és éles fájdalmakat okoz. Gyors javulást fog észlelni, ha az étkezés után, vagy a fájdalom fellépésénél, kevés vízzel egy félteáskanálnyi Magnesia Bisurata-t vesz. A Magnesia Bisurata ugyszólván azonnal semlegesíti a savtúltengést, megnyugtítja az irritált nyálkahártyákat és megszünteti az égést, görcsöket, savanyu felbőffegést, gyomornyomást és minden egyéb kellemetlen tünetét a sav túltengésnek. A Magnesia Bisurata nem ártalmas, szedése nem kellemetlen. — Kapható minden gyógyszerárban és drogériában.

Csernovitzban állítólag anarchistákat lepleztek le

Csernovitz jelentés szerint az ottani sziguranca anarchista mozgalomnak jött a nyomára s több embert lefogott. Az őrizetbevetettek lakásán nagymennyiségű rőpiratot találtak, amelyekben a forradalmárok egy mai rendszert, mint a kommunizmust erősen támadták.

Egy német család tragédiája

A németországi Stendhal városkában mély részvéttel keltett egy ismert család tragédiája. Stube Gusztáv tanár, aki családjával a gazdasági viszonyok változása folytán a legnagyobb nyomorba jutott, világítótoronnyal megmérgezte magát, feleségét és leánygyermekét.

Famonopólium Magyarországon

Bukarestből jelentik: A román fővárosba érkezett hírek szerint Magyarországon famonopólium készül. A kereskedelemügyi minisztérium utasította a román exportőröket, hogy érdeklődjenek a magyarországi fa-importőröknél az esetőségek felől, nehogy a fordulatok váratlanul ériék őket s ezáltal Románia jelentősebb károkat szenvedjen.

Meg akarták gyilkolni Izmed pasa török miniszterelnököt

Bukarest, október 2.

Stambuli távirat szerint az ottani hatóságok őrizetbe vettek két örményt, akik az eddigi adatok szerint meg akarták gyilkolni Izmed pasa török miniszterelnököt.

Ugy terveztek, hogy a merényletet a török kormányfő Budapestre tervezett utazása során hajtják végre. Az egyik örmény a letartóztatása után fűbelötte magát és meghalt.

Budapestre érkeztek a Népszövetség pénzügyi szakértői

Budapest, október 2.

Ma éjszaka felegyórákor az arlbergi expressz Budapestre érkeztek a Népszövetség pénzügyi szakértői, névszerint Loneday, Bordes és Szuhann, akik, a hivatalos fogadtatás után, szállodájukba hajtottak. Már azelőtt való este megérkezett Royall és Tyler, akik tegnap már tárgyaltak is gróf Károlyi Gyula miniszterelnökkel. Általános a remény, hogy a Népszövetség pénzügyi szakértőinek sikerülni fog Magyarországot jelenlegi pénzügyi helyzetében hathatósan segíteni.

GENFI BIBLIA

Hat kövér kapitalista és hat munkanélküli. Hogyan spórola Népszövetség

Genf, október 2.

Hullnak a falevelek a tó partján, eltűnnek a fehér vitorlák a síma víz tükre föl és elszállingóznak a delegátusok, akik történelmi jelentőségű eseményeket értek meg a népszövetségi közgyűlés XII. ülés-szakán. A kiküldöttök csomagolnak és vi-
ezik magukkal a változatos genfi esze-
tembernek minden emlékét és ezek között
Kelennek és Dersónak, a két világhírű
magyar karikaturista művészeknek „Genfi
Biblia” címen kiadott albumát. Akik for-
gatják, lapozzák ezt a genfi bibliát, el-
tűnhetnek rajta, vajjon beteljesül-e a leg-
közelebbi esztendőben a nagy Fáraó ál-
ma? Ezen a rajzon Francois Poncet, a
mostanában sokat szereplő berlini francia
követ személyesíti meg a Fáraót, aki a
buzabizottság elnöki minőségében titok-
zatos álmot látott. Megjelent pedig a
Chaplin-bajszos egyiptomi uralkodónak
álmában hat kövér kapitalista és hat so-
vány munkanélküli.

— Mit jelenthet ez a fordulat — kérde-
Francois Poncet egy fejtegetések közben
a trónja előtt mulatságosan ugrádozó
Calijn gazdasági szakértőt, hogy a hat
sovány munkanélküli felfalta a hat jól-
táplált kapitalistát?

Calijn pedig földöntúli vigyorgással
így szóla:

— Álmom nem jelenthet egyebet, mint-
hogy öt esztendő múlva annyi buza lesz
földünkön, amit képtelenség leszünk elfo-
gyasztani, úgyhogy az egész emberiség
éhenhal...

A rejtélyes álmofejteget igazolni látszott
az új háborús konfliktus is. S bár Kína
iránt, amelynek 400 millió lelke a maga
mérhetetlen kincsei ellenére „elnyomott
nemzet”-nek számít, osztatlan rokonszen-
nyilvánul meg a művelt nyugati közvéle-
mény köreiből, kiderült, hogy bajos lesz
szegényen segíteni, mert a Mennyei Biro-
dalom pénzügyileg olyan rosszul áll, hogy
még a Nemzetek Szövetségének is tarto-
zik, csekély tízmillió svájci frankkal.

Igaz, hogy mostanában egyre jobban
emelkedik azoknak az államoknak a szá-
ma, akik a tudományos pontossággal
megállapított „barrémé” alapján nem
tudják az évi hozzájárulásukat eljuttatni
a nagy lábon élő genfi intézet pénztárá-
ba, de Kína még erkölcsi segítségért is
kopogtatott a hitelezőjénél, aki akarva-
nemakarva az adósságokon keresztül itéli
meg a vendégeit.

A Népszövetség tehát majdnem azt csi-
nálta, amit a vendéglős szokott tenni a
hitelre ívó kundschaftjával: megtagadta
a további fogyasztást. Tetézte a bajokat,
hogy a gazdasági depresszió kényszeré-
re a költségvetési bizottság néhány éjsza-
kai ülésén egymás után húzta keresztül
azokat a tételeket, amelyeket elkerülhe-
tőlnek vélt. Papirost, ceruzát, repre-
zentációs költséget, uti kiadások vissza-
terítését, könyörtelenül törölték a költ-
ségvetésből, sőt a nehézséggel küzdő ál-
lamok képviselői ama hajuknak ndtak
kifejezést, hogy szállítsák le a Főtítká-
ság vezető tisztviselőinek fizetését. Annál
is több ok lett volna erre, mert hisz szá-
mos országban redukálták az állami alkalm-
mazottak dotációját. Sir Eric Drummond
például a nemzetközi békeintézmény
élén éppolyan magas fizetést élvez (évi
százezer svájci frankot), mint az angol
birodalom bármely nagykövete. De ő volt
a legelső, aki a fizetések leszállítása el-
len tiltakozott és azt javasolta, hogy a
redukációt inkább a fizetési-emelések el-
hagyásával pigyék keresztül. Ehez a ja-
vaslatához úgy mosolygott a derék Drum-
mond, mint egy szifux.

A fizetési-emelések elmaradása ugyanis
csak a kisebb hivatalnokokat érintené,
mert a nagyobbaknak a fizetése már nem

emelkedhetik. A főtítkár pedig így in-
dokolta meg álláspontját:

— Könnyebb lemondani olyan előnyök-
ről, amikhez csak később jut valaki, mint
olyasamiról, ami már a miénk...

Megeshetik még, hogy a gazdasági de-
presszió kényszerére más országok is adó-
sai maradnak a genfi intézménynek. Le-
het, hogy még maga a Népszövetség is
előbb-utóbb Franciaországtól fogja aza-
náltatását kérni. S miután Franciaország
csak politikai garanciák mellett szokott
országokat szanálni, nem valószínű, hogy

Ujabb két cég omlott össze a kolozsvári piacon

**Csődöt kért a Lőrinczy-ügyben szereplő Autoglob-vállalat és
fizetésektelen lett a „Cumătru Bun” szeszkereskedés**

Kolozsvár, október hó 2.

A Transsylvania Bank 221 milliós fize-
tésektelenségével egyidejűleg még két
nagy cég összeomlása tartja izgalomban
a kolozsvári piacot. Az egyik cég a Lő-
rinczy-ügyből jól ismert „Autoglob” mű-
szaki kereskedés, amely a Lőrinczy-ügy
kirobbanása után először magánaton
igyekezett kiegyezni a hitelezőivel. A
tárgyalásokat azonban megzavarta Bod-
nár Bélának, az üzlet egyik tulajdonosá-
nak a letartóztatása és emiatt a cég
csődöt kért maga ellen. Az aktívák 3
millió 590 ezer lejjel, a passzívák összege

a Quai d'Orsay kivételt tenne a Quai
du Wilson pénzügyi segítésénél.

De ha a Mennyei Birodalom nem is
kopogtatott a legjobb helyen egy olyan
intézmény portájánál, ahol tízmillió sváj-
ci frankkal tartozik, valami mégis közbe-
jött, ami a huszonegyedik órában dia-
dalra juttatta a Népszövetség lekitő szel-
lemét. És ez a valami az 1931-es Assem-
blée egyik öröndetes jelensége: Amerika
fokozottabb érdeklődése a Népszövetség
tevékenysége iránt.

Amerika részt vesz a leszerelési konfe-
rencia előmunkálataiban és teljes jóin-
dulatot tanúsít a kínai-japán konfliktus
békés elintézése érdekében.

S így a tanácsülésből győzelmesen ke-
rült ki a népszövetségi szellem.

De Nippon gyermekei leforrázva távoz-
tak az üléstől.

SETONER IMRE

7 millió 932 ezer lejjel szerepel a csőd-
kérsében.

Ugyancsak a büntetőbíróóság beavatko-
zása idézte elő a Cumătru Bun Rt. inzol-
venciáját. Ennek a szeszkereskedés-
delmi cégnek az egyik tulajdonosát,
Gáspár Jánost a napokban tartóztatták
le a feketeszesz-ügyben folytatott vizsgá-
lat kapcsán. Kényszerregezési kérésé-
ben a cég majdnem 5 millió aktívát és
körülbelül ugyanannyi passzívát mutat
ki, egyben hitelezőinek 3 év alatt törté-
nő 100 százalékos kielégítést ajánl fel.

Mindkét ügyben már a legközelebbi
napokban dönt a bíróság.

Itt az adóprémium!

Itt az adóvérdíj!

Argetoianu pénzügyminiszter új rohamra hajszolja a lanka- datlan adóbasákat

**Tűzzel-vassal a prémium felé! Brutálisak, kiisszák a szegény özvegy
szeszkeszletét és lakásokat törnek fel a nekilendített pénzügyi közegek**

Arad, október 2.

Mennyire unjuk már, mennyire meg-
csömörlöttünk már az örökös panaszo-
tól. Mennyire monoton, egy-kaptafára ké-
szült a panasz-tömeg, amely uton-utólen
elhangzik például az adóbasáskodások
ügyében. És mégis, — vagy talán éppen
ezért — egyre vérlázítóbb, egyre felhá-
borítóbb ez a rémuralom, amelyet csak
kárhóztos elnézéssel lehet még „adóbe-
hajtásnak” nevezni.

Itt van az alább következő eset. Az
ember hallja, vagy olvassa és szinte nem
is akarja elhinni, nem hiszi el, hogy
ilyesmi megtörténhessen egy modern vá-
rosban, saját lakásunkban, akkor, amikor
az állam fenntartásához való hozzájárulá-
sáról van szó...

Pedig megtörtént. Szórol-ezóra egy,
ahogy itt következik:

Néhány nappal ezelőtt történt, hogy
egy öreg, 70 esztendőss asszony, özv.
Deutsch Sámsonné kis, külvárosi üzleté-
be egy pénzügyi ágens állított be, kisé-
retében volt a dobos és három árverési
hiéna: árverezni jöttek. Nem használt a
könyörgés, a sírás, végül is az idős asz-
szony csak pár percnyi haladékot kért és
elszaladt egy kis kölcsönért, a szomszéd-
ba. Az üzletben egy kislány maradt és
amikor az öreg néni visszatért, megdöb-
benve látta, hogy a kislány szemelattára

az öt férfi utolsó cseppig kiitta a kis
üzlet egész italkészletét!

Fizetni, természetesen, nem fizettek egy
lejt sem, inkasszáltak, majd valószággal
kitterrorizáltak az öreg néniből még 60
lejt — kocsiköltség címen.

Innen átsétált a szemmel láthatólag és
füllel hallhatólag borközi állapotban levő
társaság a szomszédházhoz. Itt beállitot-
tak özv. Poppnéhoz, akinél szeptember
18-ára volt kitűzve árverés. Poppné a
hangoskodó férfiaknak felmutatta a
pénzügyigazgatóság nyugtáját, amely
szerint 17-én rendezte a hátralékot. Az
ágens azonban nem hederített a cédulára.
Kijelentette, hogy őt ide végrehajtás vé-
gett küldötték ki és, ha özv. Poppné
azonnal nem fizet ki 2000 lejt, akkor el-
viszik a lakásberendezést. Hasztalan volt

könyörgés, hivatkozás a nyugtára,

az ágens egyre gorombább lett úgy,
hogy a terror hatása alatt, a lakásban
egyedül tartózkodó özvegy ugra ki-
szelte a már bevasalt 2700 lejt, az ágens
azonban az összeget csak 40 lejt „kocsi-
költség” levonásával nyugtázta.

A garázdálkodás ezzel nem ért véget.
Jatym pékmesternél is foglalni akartak,
azonban a lakás zárva volt. Mit tett erre
a nekivadult pénzügyi ágens?

Egyszerűen feltörték a lakást, elhurcol-
tak egy párrógépet, mielőtt azonban
odébb állottak volna, még 60 lejt kocsi-
pénzt bevasaltak Jatym éppen hazaté-
rő segédétől!

Ugyancsak busásan megfizethették azt
a kocsit...

*

És, hogy ezek a tulkapások megtörtén-
nek, azon ne is csodálkozzunk. Hiszen

most, a napokban érkezett Aradra né-
hány millió prémium, amit az előírt
kvótán felül behajtott adók után fizet-
tek ki a buzgó pénzügyi tisztviselők-
nek!

Argetoianu már ugylátszik érti a me-
terségét, mert ez a rendszer, amelyre a
vérdíj-rendszer elnevezése illik legjobban,
ez a rendszer még az eddiginél is ki-
méletlenebb, brutálisabb adóiktatúrát,
valóságos hadjáratot eredményezett. —
Hogyne, hiszen a pénzügyi tisztviselők-
nek most már egyéni és anyagi érdeke,
hogy magas uruk intenciói szerint a vég-
letekig kiszípolozzák az adóalanyt.

A helyzetet barátom, akibe ujabbán
beleköttöt az adóhivatal, ekképpen jel-
lemzi, igen találóan: —... az illető per-
ceptor, aki ilyen igaztalanul járt el ve-
lem szemben, az illető perceptor nevét
nem olvastam a prémium-listában...

A prémium, a vérdíj, ambíciókat hívott
életre. Káros ambíciókat. Argetoianu vas-
kezt kölcsönözte valamennyi pénzügyi
szervnek. Márpedig köztudomásu, hogy
beteg — ő, és az adóalany nagyon be-
teg, — nem lehet vaskézzel kezelni.

(b. k.)

A valódi eredeti hollandiai

Alberdingk-féle lenolajkence

békebell minőségben az erdélyi és
bánati képviselőknél

**Egyesült Lakk- és Festékgár
és Keresk. R. T.**

Timişoara, I. Str. Mărăşeşti 9.
ismét kapható.

Mindnyájunkat

érhet szerencse,

csak a kínálkozó alkalmat kell megre-
gadni. Ilyen alkalom adódik most, ha

Református Kórházsorsjegyet

vásárol.

Főnyeremény:

1.000.000 Lei

több 200.000, 100.000, 50.000,
20.000 és 10.000 lejes nyeremény.

Kapható tözsdékben és a Központi
Sorsjegyirodában Cluj, Str. Bratianu
51. Telefon 905. Brassói főbizomá-
nyos: Tutsek Jenő, Braşov.

CEGÜNK FENNALLASÁNAK

25 éves jubileuma

ALKALMAVAL, VEVOINKNEK
EBBEN AZ ÉVBEN AZ EDDI-
GINÉL IS NAGYOBB KEDVEZ-
MÉNYEKET NYUJTJUK.

SZÉKELY és RÉTI

ERDELYRÉSZI BUTORGYAR

Rt.

MAROSVÁSARHELY

Fiókok: BUKAREST
BRASSO

Kedvező üzleti feltételek!
Garantált minőség!
Szenzációs árak!

Hogyan lehet a bőrt megújítani?

Ugyanezt kérdezik mindazok a szerencsétlenek,
akiket megtámadott a bőrbaj, s amelynek kö-
vetkezményeitől, borzalmaitól még a legjobb
orvosságok igénybevételével sem tudnak men-
külni.

De mindazok, akik a RICHELET VERTISZTI-
TÓ-hoz (DÉPURARIF RICHELET) folyamodnak,
megadják rá a meggyőző feleletet.

Elmondhatják, hogy a vér eme felrúgó-
csodátévő szere egyidejűleg a bőr megújítását
hozza magával, amelyet egészségessé tesz még
a legelrontabb elemekben is.

A RICHELET VERTISZTITÓ (DÉPURATIF
RICHELET) megszabadítja a szervezetet a mérges
anyagoktól, szabaddá teszi a vérkeringést a
fehér sejtek megtisztítása által, megleveníti a
szövetképződési folyamatot, új bőrfelület ad,
amely, hogy valami nyomot hagyja maga után.

Rendkívül ereje hozza magával, hogy a
gyógykezelésben ez a szer képezi a tipikus
gyógymódot a következő bajoknál: aritrikus
köszvény, reuma, érelmeszesedés, görcsér, flébit,
tályog, érdaganat, idegtájdalom.

Győzedelmeskedik a legkétségbeesettebb baj-
kon. Hatással, gyógyítóerejét megérezni az élet
forrásáig.

L. Richelet, de Sedan, 6, Rue Belfort
Bayonne (France)

Romániai vezérképviselet:

J. M. Dillan Pitar Moş 4 Bucureşti (3).

Hidegre fordult az idő, meleg ruha- nemű kell!

Kitűnő minőségű és kivitelű ruhát, ka-
bátot most olcsón vásárolhat.

Férfi ruha	725	Lejtől
férfi átmeneti kabát	1100	"
férfi téli kabát	1100	"
női téli kabát szőrmével	1200	"
fiú és lányka kabát	600	"
iskolaruha	310	"

Rosenberg-áruház
Brassó, Kapu-utca 40.

Nagyszeben németsege tiltakozik az ellen, hogy megfosztották a város vezetésétől

Nagyszeben, október 2.

A nagyszebeni német-szász választmány szeptember 29-én tartott ülésén határozatot hozott, melyben a nagyszebeni szász polgárság mély megbotránkozását fejezte ki amiatt, hogy a város választott tanácsát feloszlatták és az interimári-bizottságba öt román tagot és csak négy németet neveztek ki. Ez az első eset, — mondja a határozat —, mikor a nagyszebeni németiség megillető befolyását a város igazgatására kormánydiktatura megszünteti és román többségű bizottságra ruházza. A választmány a leghatározottabban tiltakozását fejezi ki a németiséget ért jogtalanság ellen.

A Lomási Erdőipar szatmári telepét leépítette

Szatmár, október 2.

A Lomási Erdőiparnak Szatmáron hatalmas telepe van, amelyet igen sok tisztviselő adminisztrál és amelyen igen nagy számu munkásságot foglalkoztatott. Már hónapok óta híre járja, hogy a Lomási ezt a telepét leépíti, ami most október elsején be is következett.

Október elsején a Lomási Erdőipar szatmári igazgatósága a tisztviselők legnagyobb részét, valamint az üzem havidíjasainak egy tekintélyes hányadát levélben arról értesítette, hogy központi rendeletre a szatmári üzem kereteit resztringálja és így felmondani kényszerül.

Ugyanekkor a Lomási több mint száz munkásának is felmondott. Hir szerint az üzem rövidesen teljesen leáll és annak csak kereskedelmi szervezését tartják fenn, amely a meglévő készletek értékesítésével foglalkozik majd.

Nyilatkozat

A „Brassói Lapok” tekintetes Szerkesztőségének.

Brasov

F. é. szeptember hó 30-án, 223 számú b. lapjában hivatali működésem és személyemmel foglalkozó cikkükre vonatkozólag mély tisztelettel kérem a sajtótörvény 20. paragrafusa értelmében alábbi soraimat közölni szíveskedjék.

„Minden tetteimben hű állampolgári és tisztességes közhivatalnoki szempontok vezettek és fognak vezetni. Faji és nemzetiségi meggyőződésemet sohasem adtam fel, hanem mindig igyekeztem azokat ezekkel összhangban tartani.

Szolgálati érdekből május havában helyettesítésre más községbe lettem rendelve községemből, ahol az inkriminált cikkben foglalt aljas rágalommal megszülettek, ugyanezen község küldöttségileg, ugyszólván kiköveteltetve visszahelyezésemet, mely f. é. szeptember 10-én meg is történt. Ezen visszahelyezésem volt okozója annak, hogy sötétlelkű ellenségeim ördögi módon kiesztelt vádjait lelkiismeretlenül papírra vetették, azok az ellenségek, akik hivatalban illetlenül viselkedve, támadóan léptek fel ellenem s nagyon természetes, hogy csak a kiosztott arcú csapások után tudtam tőlük menekülni, feljelentvén őket hivatalos személyvel szemben elkövetett magatartásukért.

Beszélgjen azonban a helybeli községi előjáróság bizonyítványa, melyet idecsatolok. A cik szerzője ellen pedig felettes hatóságom, a csikvármegyei prefektúra engedélye alapján a bűnvádi eljárást a mai napon megindítottam.

Fogadja mélyen tisztelt főszerkesztő ur nagyrabecsülésem, melyek után maradtam

Lunca de sus (Gyimesfelsőlök), 1931 szeptember 30-án

Tisztelettel

Nádasdy Béla
községi jegyző

A kifgásolt cikkben írottakat teljes egészében fenntartom.

Ferentz Gyárfás, tudósító

Megtakarított pénz.

Takarékoskodni lehet helyesen és helytelenül is! Ha Ön traktora helyett igásállattal dolgoztat, hogy üzemköltséget takarítson meg, akkor helytelenül takarékoskodott. Ha viszont traktorát üzemben tartja és annak teljesítőképesséét, legkisebbmértvű kopás és teljes üzembiztonság mellett — amennyire csak lehet — fokozni igyekszik, akkor helyesen takarékoskodott. Ennek egyedüli módja, ha kenőanyagként Gargyle Mobiloil-t használ.

Igazi megtakarítást sohasem lehet elérni azzal, hogy az ember a pénz kiadásánál takarékoskodik, hanem azáltal, hogy a kiadott pénzért a legmagasabb ellenértéket

kapja. Még ma rendeljen szokott kereskedőjénél az Ön traktora részére az ajánlástábla szerint legjobban megfelelő fajtájú Mobiloil-t, mert a helyes takarékoskodást sohasem lehet eléggé jókor megkezdeni.

Mobiloil

VACUUM OIL COMPANY S. A. d. R.

Egésznapos tanulás a középiskolákban

Jorga professzor bejelentette, hogy a közelnapokban forradalmasítja a romániai közoktatást

Jorga drámai álmait az új diáksorsról

Bukarest, október 2.

Jorga miniszterelnök, mint közoktatásiügyi miniszter, tegnap este hat órára a bukaresti Fundatia Carol nagytermében gyűlésre hívta össze az összes fővárosi középiskolák igazgatóit, hogy előtűk ismeresse az új középiskolai programot.

Jorga előadása a legkiáltóbb szenzáció erejével hatott, nemcsak a szakemberek, hanem a laikusok előtt is.

A miniszterelnök mindenekelőtt bejelentette, hogy

helyteleníti azt a rendszert, mely az ifjúságot csak félnapra fogta munkába.

Álláspontja az, hogy

egész napon át foglalkoztatni kell,

A forradalmasított pedagógia

— Engem eddig azzal vádoltak, hogy zavarokat keltek az iskola körül, most pedig kijelentem, hogy én forradalmasítani akarok. Eltekintek a tegnapi programjainak szörnyűségeitől.

Új alapokra fektetem a középoktatást és a fenti értelemben, vagyis a diákságnak egész napon át való foglalkoztatása értelmében már legközelebb körrendeletet adok ki.

még pedig délelőtti könyvek cegélyével elméleti oktatással, délután pedig kézimunkával.

Suteu liceumi igazgató az előadás eme részénél felállott helyéről és tiltakozott az ellen, hogy az amugyis agyonterhelt diákság vállára újabb feladatokat rakjanak.

Jorga válaszában többek között kijelentette, hogy

nem lényeges semmi program és nem lényeges semmi tanterv.

A direktorok mindezeket mellőzhetik, a maga részéről minden igazgatónak a saját belátására bizza, hogy kevesebb vagy több órát ad-e, valamint azt is, hogy milyen módszerrel végzi a tanítást.

lyamán a középiskolai tanárok egy háromtagú küldöttségét nem volt hajlandó fogadni, azzal az indoklással, hogy a tanárgyűlésen tiszteletlen felszólalások hangzottak el ellene. Telefonértesítésünk szerint utólag mégis megmondta a dolgot és ma a küldöttség tagjait külön-külön magához bocsátotta.

Lehet tehát, hogy meggondolja középiskolai reformterveit is...

December 31-ig:

Huszezer vagon tüzifát vihet be a magyar piacra Csehszlovákia

Bukarest, október hó 2.

Az iparügyi minisztérium, a belföldi faexportörök tájékoztatására közli, hogy a magyar kormány ideiglenes tűzifabeviteli egyezményt kötött Csehszlovákiával. Az egyezmény értelmében a csehszlovák exportörök szeptember 17-től kezdődőleg ez év december 31-ig, huszezer vagon tüzifát vihetnek be a magyar piacra 0.25 aranykorona vám mellett.

Amint ismeretes, Románia a Szinájában megkötött román-magyar konvenció értelmében a tavaly bevitt tűzifa mennyiség 50 százalékat exportálhatja Magyarországra ez év végéig, a megállapított kedvezményes áron.

— Román delegáció utazott Bécsbe az osztrák-román kereskedelmi szerződés letárgyalására. Bukarestből jelentik: Caesar Popescu vezérigazgató vezetésével ma delegáció utazott Bécsbe a román-osztrák kereskedelmi szerződés problémáinak letárgyalására. A bizottság tagjai Popescun kívül Fritz Connerth és Jonescu Braila. A megbeszélések október 5-én kezdődnek.

Telefon 145

Redoute Mozgó

BRASSÓ

Ma pénteken a fény és a pompa milliójében lejártszódó

OPERABÁL

melynek magával sodró cselekménye, az operabál megkapó látványossága, a rendezés művészet, színészi tudás és az elbájoló muzsika bámulatos harmoniája, meghódította Brassó közönségét. — Az Operabál főszereplői: **LIANE HAID, GEORG ALEXANDER, IVAN PETROVITS és BETTY BIRD.**

Előzőleg: Hetiíradó és Micky-Maus.

Ne tessék beszállni: életveszélyes!

Megijesztette az autóbusz utasait, mertharagban van a tulajdonossal

A szatmári Viktória szálloda pöre, amely felmentéssel végződik

Szatmár, október 2.

A szatmári Viktória-szállodának saját autóbusza van, amely nap-nap mellett az állomás épülete előtt a Szatmárra érkező utasokat várja, hogy azok közül a hozzá szálló vendégeket a városba fuvarozhassa. Az autót leginkább hivatalos sofőr, de nagyon gyakran előfordul, hogy az autóbust maga a szálloda tulajdonosa, Weisz Elemér vezeti.

Hónapokkal ezelőtt történt még, hogy egy este, az egyik vonat beérkezése után Pollák Illés szatmári lisztkereskedő odaállt az autóbusz elé és az állomás épületéből kijövő utasok felé kiáltozni kezdett, hogy be ne üljenek a Viktória-szálloda autóbuszába, mert az autót a tulajdonos vezeti, aki nem tud vezetni.

Nagyon természetes, hogy akadtak féltékenyebb utasok, akik nem éppen bízott felhívástól megijedtek és nem szállottak be a Viktória autóbuszába, sőt olyanok is akadtak, akik már lenni láttak az autób

buszban, de Pollák Izrael figyelmeztetésétől annyira megijedtek, hogy kiszálltak belőle és más szálloda autóbuszába ültek.

Weisz Elemér szállodás a sértegető és üzleti érdekei ellen vétő Pollák Izrael lisztkereskedőt fejelentette és ezt az ügyet ma tárgyalta a szatmári törvényszék, amely megállapította, hogy Weisz Elemérnek soffőri vizsgája van ugyan, de Pollák Izrael ennek ellenére igazolta, hogy őt Weisz Elemér autóbuszával majdnem elgázolta.

— Akárhová menekültem az autó elől — mondotta vallomásaiban Pollák — az autó mindig kigyóvonalban követett engem, hogy az életemet is alig tudtam megmenteni.

A bíróság Pollák Izraelt felmentette a rágalmazás vádjától. Arról, hogy Weisz Elemér szállodatulajdonos vezethet-e ez után is autót, ebben az ítéletben nincs szó.

„Senkinem mozduljon, mert motozás lesz!”

Példátlan botrány a kolozsvári tűzifakereskedők kartell-gyűlésén és másnap az Erdélyi Leszámitoló Bankban

Clontarendőrigazgató statáriális eljárást produkál

Kolozsvár, október 2.

Párját ritkító inzultus és jogtiprás színhelye volt a kolozsvári tűzifakereskedők kartellgyűlése. Körülbelül husz ismeret kolozsvári tűzifakereskedő vett részt a gyűlésen, amikor hirtelen felpattant a terem ajtaja és Clonta rendőrigazgató lépett be rajta a következő kiáltással:

— Senki se mozduljon, mert motozás lesz!

A meglepett kereskedők pillanatig dermedten állottak, mert sejtelmük sem volt, hogy miért jelent meg a rendőrigazgató és miért lesz motozás. Önkéntelenül felhangzott a tiltakozásuk, amelyet azonban Clonta röviden leszerelt:

— Ne ugráljanak sokat, kérem a kartellszerződést és a kasszá!

Mialatt a rendőrigazgatónak megadták a felvilágosításokat, amelyek szerint szerződés nincsen, a kartell írtokai pedig az Erdélyi Leszámitolóbank szekrényében őriztetnek, a rendőrigazgatóval érkezett detektívektől kitudódott a rejtélyes rajtaütés oka. Perzescu táblabíró jelentette fel a kolozsvári tűzifakereskedők kartellét, azzal vádolván meg, hogy drágán adja a fát. A „rajtaütés” a spekulatörvényre támaszkodott.

Közben Clonta rendőrigazgató utasítására a gyűlés résztvevőit megmotozták. A tiltakozókat Clonta erőlyesen és ellent-

mondást nem tűrő hangon rendreutasította.

Csütörtök délelőtt a Leszámitolóbanknál folytatódott az ügy. Clonta itt is megjelent és követelte, hogy a tűzifakereskedők safejét nyissák ki. Ritoók vezérigazgató a kérés teljesítését megtagadta és hivatkozott arra, hogy a safet csak bírói végzés alapján nyithatja ki.

— Kérem, jobb lesz ha engedelmeskedik — szól rá Ritoókra a rendőrigazgató —, mert különben magát is bekísérem.

Ritoók felháborodottan tiltakozott a hangnem ellen és a telefonhoz sietett, hogy értesítse a felettes hatóságokat. — Clonta azonban mellette termett, leülte a kagylóról a kezét és kijelentette, hogy, ha a safet azonnal ki nem nyitja, rendőrral állíttatja elő.

Ritoók vezérigazgató az erőszak alatt a safehoz lépett és azt kinyitotta. Clonta rendőrigazgató azonnal felkutatta annak tartalmát, de pénzt nem talált, csak garancialeveleket. Ezeket lefozlalta.

Clonta rendőrigazgató eljárása rendkívüli felháborodást keltett Kolozsváron, természetesen elsősorban a kereskedők körében. A Kamara ma külön ülésen fog foglalkozni a törvénysértéssel és megfelelő elégtételt kér. Ezenkívül a kartell könyvekkel és számadásokkal fogja bizonyítani, hogy nem követett el áldrágitást.

A gyógyszer-válság

Új gyógyszer-tári koncessziók

A minisztérium csak huszonnyolc városi és száztizennégy új falusi gyógyszer-tár felállítását engedélyezi

Bukarest, október 2.

Néhány nappal ezelőtt elsőnek jelentette a B. L., hogy az egészségügyi minisztérium revízió alá veszi az országban működő gyógyszer-tári koncessziókat. Precíz adatok alapján rámutattunk arra is, hogy a gyógyszerészalkalmazottak, akiknek állásnélküli tábora több ezerre rug, a legnagyobb nélkülözéseknek néznek elébe, tekintve, hogy az érvényben levő rendszer mellett aligha fognak annyi új gyógyszer-tári engedélyt kiadni, hogy az állásnélküli diplomáltak közül megfelelő számú gyógyszerészt lehessen kenyérhez juttatni.

Jóslatunk bevált, amennyiben a közegészségügyi minisztérium kiírta az új gyógyszer-tári koncessziókat, amelyeknek száma — a munkanélküli gyógyszerészalkalmazottak számarányához viszonyítva, elenyésző. A minisztérium ugyanis az egészségügyi törvényre való hivatkozással szigorúan ragaszkodott ahhoz az előíráshoz, amely kimondja, hogy városokban a gyógyszer-tárak száma 1 az ötezer lakóshoz arányítva, falvakon pedig egy gyógyszer-tár a nyolcezer lakóshoz viszonyítva működhet. Ennek a törvényes

kalkulációnak megfelelően a minisztérium

25 városi és 114 falusi új gyógyszer-tár felállítását engedélyezi.

Tagadhatatlan, hogy az összesen 139 új gyógyszer-tár felállítása enyhíteni fogja az állástalan gyógyszerészek helyzetét. A statisztikához azonban tudni kell azt, hogy a vidéki gyógyszer-tárak, a lecsökkenő forgalom miatt minimális számú alkalmazottal dolgoznak és így elhelyezkedési lehetőség csak a nagyobb forgalmú városi gyógyszer-táraknál mutatkozik. Ezért a több ezer állástalan gyógyszerész helyzete ugyanolyan kilátástalan marad, mint ahogy az eddig volt.

Tözsede

1931 október 2.

Zürich (nyitás): Berlin 119 és egyenyed, Amsterdam 205 és egyenyed, Newyork 510.37, London 2023, Páris 2010, Milánó 2623, Prága 1510, Budapest 9002.50, Belgrád 895, Bukarest 303, Varsó 57, Bécs —.

Amíg a VESTIS-nél jól és olcsón szöveteit vásárolhat, ne vásároljon kész ruhát és kabátot,

mert a mérték után készült ruhadarab jobb megjelenést biztosít Önnek

VESTIS

szövetnagyáruház, Brassó, Lencsor 26, a legfinomabb szöveteiket és hozzávalókat tartja raktáron, amelyeket mélyen leszállított árban árul!

A Jockey Club vonzó illatot kölcsönöz Önnek.

Használjon Jockey Clubot és követelje ezt a márkát, ha kölnivizet vásárol

A hölgyek nagy többsége kölnivizzel illatosítja magát, mert az diszkrétebb — kellemesebb és teljes bedörzsölést tesz lehetővé, amely a parfümöt az egész testre szétosztja.

LEPECSÉTELT ÜVEGCSEBEN UGYANOLYAN ÁRON MINT KIMÉRVE

E bíres kölniviz gyárossal mindent megtettek, hogy bizonyosak

legyenek afelől, hogy az a vandóhoz ugyanabban az állapotban kerül, mint amelyben a gyárat elhagyja. Kérje a Jockey Clubot lepecsételt üvegcsékben; nem kerül többre, mint kimérve.

Jockey Club azon hölgyek kedvence, akik toalett szereiket a legnagyobb gondossággal választják meg, mert tudják, hogy ezek a nélkülözhetetlen kellékei a női szépség, a báj, a fiatalság megőrzésének.

Ha ezt az erős, diszkréten illatosított kölnivizet választja és a napi toalett után használja, bizonyos lehet afelől, hogy báját szubtilis, megkapó illattal növelte.

Eaux de Cologne

Jockey Club - Perle de Paris -

Rouge et Noir - Parisienne distillées par

Lady

BESZÉLGETÉS GRATZ GUSZTÁV MAGYAR DELEGÁTUSSAL, AKI SZERINT EURÓPA FORDULÓPONTON ÁLL

— Mi csak akkor lehetünk erősek, ha gazdaságilag egyesülünk

Bukarest, október 2.

Ujabb az az ambíciója, hogy hivatalosan is amolyan alsóházává, parlamentjévé legyen a Nemzeti Szövetségnek. Hogy ez a vágya mikor válik valóra, az egyelőre fölöttébb bizonytalan. De az Interparlamentáris Unió, amely most itt ülésezik, máris tényleges világparlament a szó eredeti francia értelmében: csupa beszéd. És többnyire csupa óvatos beszéd, mert nem szeretné elijeszteni magától az ugyancsak félénk genfi diplomata-kormányzatot, nem szeretné eljátszani biztató esélyeit.

A Kamarához felvezető utvonalon összeölelkezteti az őszi szél a legkülönbözőbb nemzetek lobogóit, ünnepi, emelkedett hangulatban együtt ülnek a kupolacsarnokban vagy két tucatnyi ország komoly képviselői, francia és német, francia és angol, francia és olasz, német és lenyel, magyar és cseh, román, bolgár és román meg görög, sőt japán is — kínai nélkül. Egymást követik a hangzatos francia beszédek, hozzászólások, amelyeket egyidejűleg angolra és németre is fülhallgatóba fordítanak, a testvéri együttműködés, a nemzetközi szolidaritás parancsoló szükségességéről, a „világhaza” megteremtéséről, de éppen azokat a problémákat, amelyeknek a megoldása nyilvánvaló előfeltétele az őszi, hátsó gondolatok nélküli összefogásnak. Éppúgy kikerülnek és az időre bízzák, mint a Léman-parti legmagasabb testület. Sor kerül bátor, kíméletlen megállapításokra is, de a kétségtelen jóakarathoz és kegyes óhaj-tásból fakadó javaslatoknál tovább nem jutnak. És az ellentét, a nagyszerű eszmények testet öltését gátló akadályok maradnak.

A konferencia napirendjén szerepel a leszerelés problémája, az anya- és cse-

csemő-védelem, meg a mezőgazdasági válság kérdése, de lehet-e várni, hogy ennek az egyheti tanácskozásnak az eredményeképpen tényleg történni fog valami a fegyverkezési verseny és a gabona-értékesítési háború kiküszöbölése irányában? Eg az egész világ, amelyet a parlamenteknek ez a parlamentje képvisel, a „világhaza” honatyái több-kevesebb felelősségérzettel megállapítják, hogy oltani kellene ezt a pusztító, mindent elemészttéssel fenyegető tüzet, megjelölik nagyjában a módokat is, de tehetetlenek. tenni nem tudnak, csak javasolni, csak állhatosan követelni. Tulajdonképpen mindössze interpellálás az, amit végeznek.

Nem lehet program...

A körfolyosón most nem a belpolitikai pártok képviselői vitatkoznak, suttognak és szövik a különböző akciók terveit: országok delegációi ismerkednek és boncolgatják a nemzetközi helyzetet fejtő problémáit. Általában nem sokra mennek, a végső konklúzió többnyire az, hogy teljes a zűrzavar, senki sem tudhatja, mit hoz a holnap.

Arra a kérdésemre, mi lesz a font sterlinggel, visszamelek-e majd újra aranytrónjára, amelyről forradalmi elhatározással lemondatták, az egyik angol delegátus azt válaszolja, hogy ezt ma még maga Montagu Norman ur, a Bank of England elnöke és MacDonald sem tudhatja. Annyi mindentől függenek manapság az elgondolások, hogy hónapokra sem lehet már programot kidolgozni.

A japán parlament titkára, Noboru Arimatsu ur, megnyugtató, hogy Tokió nem akar háborút Kínával, hiszen náluk is rendkívül rossz a gazdasági helyzet,

de mégie meg kell védeniök Dél-Mandzsuriában élő honfitársaik érdekeit. — Egyébként szilárdan reméli most már, hogy a világgazdasági válság rövidesen enyhülni fog, mert hát — végtére is — észbe kell kapniok az államok irányítóinak.

S miközben a japán delegátus nem győzi eléggé hangoztatni bizakodását, mellettiünk az egyik francia szocialista képviselő meggyőző érvekkel fejtegeti, hogy a kapitalizmus most aztán már végképpen levezetett. Nincs már kivezető útja ellenmondásai lábjaiból. Anglia példája nem egyéb, mint ennek az igazolása.

Mi kellene?

A világparlamentet is megüli a kétség, a vak bizonytalanság ayomasztó érzése. Igen, sürgősen, halaszthatatlanul kellene a leszerelés, a rettenetes hadi kiadások gyökeres leszállítása, a háborús adósságok és jóvátételek jelentékeny csökkentése, vagy teljes törlése és kellene elsősorban a nagyhatalmak megérintő együttműködése a katasztrófális válság leküzdésére. Csak a nemzeti önzés feladásával és közös erőfeszítéssel lehetne valahogyan kibontakozni.

Eddig a német Löble, a birodalmi gyűlés szinte örökösnek mondható szociáldemokrata elnöke és a magyar Gratz Gusztáv beszédei voltak a legbátrabbak az Interparlamentáris Unió elmúlt évi működéséről szóló vita során. Mindketten több határozottságot sürgettek egyrészt a megoldásra váró problémákat, másrészt a világparlament fellépéseit illetően. Gratz különösen sérelmezte, hogy a kisebbségi kérdést is mellőzik, már pedig ennek rendezése nélkül nem remélhető az államok annyira megkívánt kollaborációja.

Gratz Gusztáv Európa gazdasági válságáról

Kollaboráció, együttműködés, — ez a folytonosan visszatérő jelszava ennek a konferenciának, mint már annyi elődjének. Vajjon meddig kell még hangoztatni, hogy eredményhez vezessen. Vajjon a legujabb kísérlet, a francia—német meg egyezési törekvés igé-e végrevalahára valami gyakorlatit, konkrét, kézzelfogható.

Erre nézve kérdeztük meg elsősorban Gratz Gusztáv dr. volt magyar minisztert, aki — amint köztudomású — Európaszerte ismert közgazdász és a nemzetközi gazdasági kérdések egyik legalaposabb ismerője. Az utóbbi évek folyamán ugyanis csaknem általánosan az a meggyőződés alakult ki, hogy csak a német—francia összefogás lehet a kiindulópontja Európa békés együttműködésének.

— A francia—német esetleges gazdasági meg egyezés ügye — mondotta ezzel kapcsolatban Gratz Gusztáv dr. — valóban olyan korszakalkotó fontos esemény volna, hogy ezt nem szabad semmi esetre sem holmi aprólékos, kicsinyes érdekek szemszögéből nézni. Lehet, hogy egyes közép-európai országok — elsősorban Ausztria — ez esetben súlyosabban érznek az egyesült francia—német vámterület versenyét, lehet az is, bár nem hiszem, hogy egyes mezőgazdasági termékek kivitele erre a területre nehezebbé fog válni. De mindez alárendelt jelentőségű dolog volna. Az egész európai gazdasági élet annyira új alakot öltene egy ilyen német—francia vámunió létesítésével, hogy más és új utakon minden ország kárpótlást nyerhetne az áldozatokért, a melyeket egyik-másik vonatkozásban bizonyára meg kellene hoznia, mert hiszen minden gazdasági átalakulás ilyen áldozatokkal jár.

— A magam részéről azonban a francia—német vámszövetség ügyét még csak a távoli jövő zenéjének tartom. A múlt évben a Nemzetközi Kereskedelmi Kamarán belül történtek kísérletek egy ilyen alakulat előkészítésére és ezekben a kísérletekben bizonyos szerepem nekem is volt. Négyyszer is jártam ebben a dologban Párisban és ugyanannyiszor Berlinben. De bár a gondolatnak Franciaországban is voltak tekintélyes hívei, — a hangulat mégsem volt olyan, hogy egy

ilyen alakulat lehetséges mutatkozott volna. Nem hiszem, hogy azóta a helyzet lényegesen megváltozott volna és hogy ma egy olyan gazdasági szövetség, amilyenről a múlt vasárnapi berlini tárgyalás óta beszélnek, már a megvalósulás stádiumába léphetne.

— Azonban ha csak részleges politikai és gazdasági közeledés fog is történni Franciaország és Németország között, ennek is igen messzemenően üdvös hatásai lesznek az európai gazdasági helyzetre.

— Kétségtelenül ki fognak terjedni ezek a hatások Közép-európára is, de itt inkább közvetett hatásokra gondolok. Közép-európán magán fog mulni, hogy akarja-e a maga előnyére követni azt az utat, amelyre Németország és Franciaország léptek.

— Nekem az összeomlás óta állandóan az a nézetem, — és sohasem szüntem meg ezt hangoztatni —, hogy

a közép-európai országok sorában még a legnagyobbak is tulikicsinyek ahhoz, hogy megállhassák a helyüket a nagy nyugati gazdasági területekkel, Amerikával, Nagybritanniával, Franciaor-

szággal, de még Németországgal szemben is.

Mi csak akkor lehetünk erősek, ha gazdaságilag egyesülünk, feltéve a kicsinyes szempontokat, amelyekkel egymásnak ártani igyekszünk.

A magyar—osztrák—cseh gazdasági szövetség legutóbb felvetődött tervét Gratz Gusztáv megvalósíthatónak tartja, mihelyt kiérlelődik hozzá a közhangulat az érdekelt országokban. Csehszlovákia mindig is hajlott az ilyen irányú összefogás felé. Ez az unió aztán lehetővé tenné a többi Duna-menti állam csatlakozását is s így helyre lehetne valamennyire állítani azt a gazdasági egységet, amely a Monarchia összeomlásával szétdarabolódott.

— A világ és különösen Európa mindenesetre forduló-ponton áll s meg kell találnia a megfelelőbb berendezkedés lehetőségeit, hogy kivergődjék a jelenlegi borzalmas válságból, — fejezte be nyilatkozatát a kiváló magyar gazdaság-politikus, miközben elhagytuk a világparlamentet, a Népszövetségnek momentán a Patriárkátus dombján tárgyaló leendő alsóházát.

KÖRÖSI SANDOR

Fehérnemű,
selyem és
műselyemből
Lux-xal való helyes
ápolás mellett,
ép oly tartós, mint a
vászon.

LUX

Csak az ismert kék dobozban

Irni kell róla

Brassó, október 2.

Meg kell írni F. urat, nem tudom, ki az, nem is érdekel, de meg kell írni. Ide kívánczok erre a lapra, amit ezenkívül még szegekkel is ki kellene verni és arra fektetni. Szobát nézek nála. Szép szoba, nem mondom, de igazán nem valami különleges. Kis sikátorban van, — igazán nem utca, — előtte házfal, nem tudom, mikor sűt be ide a nap. Nahát, — de akármilyen! — kérdezem, mennyibe kerül:

— Háromezer lej, — azt mondja egy hang, se nem felkiáltójellel, se nem tremolázó pontokkal, hanem így, ahogy leírom, egyszerűen, természetesen.

Mosolyogtam. Európai ember vagyok, sajnos, tehát udvariasan ezt mondtam:

— Nos, köszönöm. Kíváncsom, hogy kapjanak egy jó lakót.

Ezekkel a szavakkal tulajdonképpen csak folytatódott bennem az a hazugság, ami ezt a mi kis városunkat — világfürdőallűrökre vert fel, — akkor, mondom, akkor, amikor Marientbadban, a Teplerhausban, — ami aztán igazán hely! — ezerötszáz lejt fizettem cseh-koronában, — egy hónapra — és augusztusban!

Hát mi az ördög van itt! Hát megkérültünk? Amikor az egész országban 2000—3000 lejtért teljes ellátással futnak az iskolagyerekek után? Amikor husz paprikát gyömöszölnek a szatyorba 1 lejtért, hogy az ember csak vigye el! Megörültünk itt? Háromezer lejt egyetlen szobáért? Brassóban? A Szélespatak-utcában?! Három darab ezrest? Három darabot?! Szobáért? Fűtés nélkül, minden nélkül?

Nem, édes jó uraim, azt a legendát, hogy Brassóban különlegesen szolid, puritán emberek laknak, — meg kell szüntetni. Általánosságban legalább is, — feltétlenül. Itt meg-szédült emberek laknak, akiknek néhány regáti pénzpocsékló kufár bebeszélte, hogy itt Vichyben vagyunk, aranyat eszünk és mézzel emészünk.

Ha igazi, becsületes vadember lettem volna és nem átmeneti kabátban és pelurkalapban néztem volna a szobát, hanem faháncs-toálettben, — már régen nem élnének az ilyen emberek, vagy legalább is déraláfutásos volna most a szemük.

Még jellemzésül csak annyit, hogy — ott már kiadtak egy hasonló szobát, az nagyobb tehát legalább azt is háromezer lejtért. Szóval két szobából ki akarnának préselni hetvenkét darab ezrest. Hetvenkettő darabot. Ezrest. Két — butorozott szobáért.

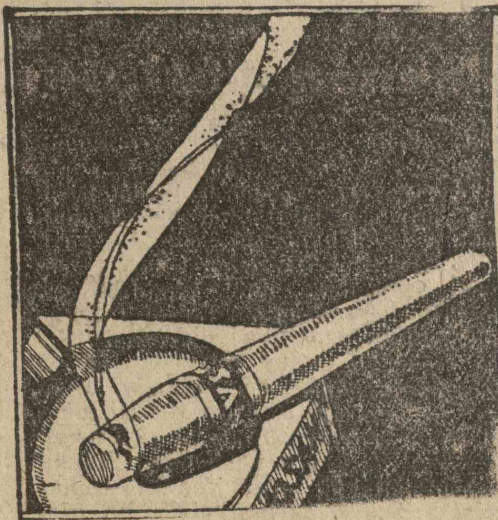
Nahát — — —
A pipiros nem bírja el, amit mondani akarok.

(—)

A „FUMOSAN” nevű új nikotinmentes borszivar, már minde-nütt kapható.

Könnyű, kellemes aromája.
Ára 5 lej darabonként.

Hírek

Ketten beszélnek

Színhely: Utcasorok Brassóban. Idő: esti 9 óra.
A pesszimista Schwartz beszélget az optimista Grünnel

Schwartz: Kibírhatalan ez a helyzet! A merre csak néz az ember, mindenütt nyomor! Sötétség!

Grün: Nekem mondja? Tényleg borzasztó, hogy mióta húzódik a város villamosítása! A gáz vesse föl!

Schwartz: Ki beszél arról? Itt valami lap-pang!

Grün: Minden lap pang, kedves Schwartz! A lapoknak sem megy...

Schwartz: Nincs most az újságokról szóló gazdasági krízis... az... a valuta... Hajsza a pénz után! Az aranyért!

Grün: Az aranyért? Bolondokat beszél! Senki sem hajszolja az aranyért! Én is meg szeretnék szabadulni tőle!

Schwartz: Ugyan ne beszéljen zöldek, Grün ur! Ugy látom, félreértjük egymást! Tülekedsz... kétségbeesés... Tyű, micsoda vihar lesz!!

Grün: Tudom. Szóltam is Rózának, hogy esukja be otthon az ablakokat! Bemondta tegnap a rádió!

Schwartz: Maga paraliztikus! Hogy mik nem jutnak eszébe! Mit bánom én, ha esik!

Grün: Azt mondják, tegnap esett Zürich-ben.

Schwartz: Az messze van!

Grün: De itt is megéreztek néhányat.

Schwartz: Ja, maga a fontról beszél! Az ürületbe kergetnek ezek a viszonyok!

Grün: A kedves felesége is tudja?

Schwartz: Hát persze!

Grün: Schlechte Zeiten! A feleség tud a férj viszonyairól! Nem rossz!!

Schwartz: Állat! A mai áldástalan életről beszélnek. Nincs menekvés.

Grün: Hát miért nem ajánl valami kivi-hető?

Schwartz: Ajánlom magamat.

Grün: Magát?

Schwartz: Igen, mint a hullaházba kivi-hető. (Főbelövi magát.)

Grün: Árpád! Ébredjen fel! Szerrencsétlen! Hát élet ez, így meghalva? (Csendesen tokog.)

Nemes Ferenc

— **Kommunisták lelőtték a zágrábi de-
tektívönkököt.** Zágrábból jelentik: Az
itteni rendőrséget tegnap bizalmasan ar-
ról értesítették, hogy az egyik külváros-
ban kommunisták titkos konferenciát
tartanak. A rendőrség detektívket küld-
ött ki a helyszínre, itt azonban kelle-
metlen meglepetés várta őket. A kommu-
nisták sortűzre adtak le a rejtékhelyük-
ről és Doltitz detektívönkököt agyonlöt-
ték. A detektívek viszonyozták a tüzelést
és ők is megöltek egy kommunistát. A
harc azzal végződött, hogy a többi kom-
munisták elmenekültek.

— **HEGEDUOKTATÁS.** Weinberger Emil
hegedűművész és pedagógus, aki a múlt hó
26-án nagy sikerrel szerepelt öfelsége Mária
királynő és a meghívott előkelőségek előtt, a
szinaiai Pelisor-kastélyban, még kevés számú
nővendéket felveszt stúdiójában, Brassó,
Kolostor-utca 7., (Európa-udvar). Beiratkozni le-
het délelőtt 10–11 és délután 4–6-ig. Hegedű-
órák a kezdő foktól a legkövetkezőbb ki-
képzésig. (be)

Időjárásjelentés. Buda-
pestről jelentik: A Me-
teorológiai Intézet jelen-
tése szerint erős éjjeli le-
hűlés, reggeli ködök, nap-
pali tulnyomóan derült
idő várható, jelentős fel-
melegedéssel.

— **A NAGYKÁROLYI FRANK ÉS NOÉ
CÉG BETÖRŐIT NYIREGYHAZÁN ELFOG-
TÁK.** Nagykárolyból jelentik: A B. L. jelen-
tette már, hogy Nagykárolyban betettek ez-
előtt betörtek Frank és Noé rövidáru-nagy-
kereskedő üzletébe és ott, két napos
ünnep lévén, alapos munkát végeztek. A be-
törők nagy szakértelemmel a földre lehordták
az tüzet minden áruját és az összehordott
áruból csak azokat vitték el, amelyek köny-
nyen értékesíthetők és nagyértékű cikkek. A
nyiregyházi rendőrség ma elfogta Asztalos
János és Cihály András rovtomultu betörő-
ket, akik bevallották, hogy a nagykárolyi
Frank és Noé-féle betörést is ők követték el.
A betörők elmondották, hogy erre a betörésre
Alexa János nagykárolyi fuvaros biztosta fel
őket, aki biztosította a betörőket, hogy a
Frank és Noé cég gazdag, nagy áruaktára
van és így ennél a cégnél betörni érdemes. A
nagykárolyi rendőrség ma az informátort,
Alexa Jánost, letartóztatta.

— **Hazai szemet fog használni a télen
Magyarország.** Budapestről jelentik:
Tóth Tibor szénellátási miniszteri biz-
tos tegnap tájékoztatta a sajtót Magyar-
ország téli szénhiányának biztonság-
sáról. A kormánybiztos hangoztatta, hogy
lehetetlennek teszik a szén áremelését,
egyen biztosítják, hogy a közönség ha-
zai szemet fogyasszon, amiáltal huszmil-
lió svájci frank külföldi valutát ment-
nek meg az ország számára. A közönsé-
get egyben ki fogják oktatni a hazai
szén célszerű felhasználásáról.

— **JOLLY BROWN** hígeinikus, ritmikus
tornaoklaja Bucurestiben, Strada Brezoianu
14. szám, II. emelet alatt megnyitott. Beiratko-
zás naponta 2–4-ig. (b)

— **HALALLAL VÉGZŐDÖTT MULATO-
ZÁS** Tudósítónk jelenti: Az elmúlt éjszaka a
sepsiszentgyörgyi Lusztig étterem korcsma-
felőli bejárata előtt holtan találták Joós Fe-
renc 64 éves nagyborosnyói illetőségű vasuti
nyugdíjast. A nyomozás eddigi megállapítása
szerint Joós két nappal előbb vette fel nyug-
díját s korcsmáról-korcsmára járva, mulat-
ott. A Lusztig-étteremből kitámaszkodva ösz-
szeszedett s szívizélhűdés következtében meg-
halt.

— **EGY RÉGI NÓTAT HOZ BUDARÓL AT
A SZÉL.** Ha majd a tavasz, Néha fáj a szí-
vem, Az ipafai pap, Ágyó vitéz kis gárdahad-
nagyom, Nem bűn, ha valaki szeret, Ne küld-
jön ibolyát, Paplak mellett lakik a Katika,
Ott fogsz majd sírni, ahol senki se lát (Stein-
hardt Géza paródiája). Elválni könnyű és
még rengeteg sok új dal szövegét tartalmazza
a most megjelent 14-ik számú Magyar Dalos-
könyv. Ára 15 lej és kapható az ország ösz-
szes hírlapirodáiban, valamint 15 lejes levél-
bélyeg előzetes beküldése ellenében a kiadó-
nál, Magyar Daloskönyv kiadóhivatala, Ko-
lozsvár, Str. Dubálarilor 7. (be)

— **Újból nyelvvizsgára kényszerítik a
csikmegyei prefektúra magyar tisztvise-
lőit.** Csikszere dai tudósítónk jelenti: A
csikszere dai vármegyei prefektúra ma-
gyar tisztviselői és tisztviselőnőit arról ér-
tesítették, hogy a román nyelvből és
irodalomból, továbbá a földrajzból vizs-
gázniuk kell. A vizsga időpontját kés-
őbb hozzák a tisztviselők tudomására.
A vizsgára utasított tisztviselők már
mindnyájan letették a román vizsgákat.
Ügylátszik, hogy a közigazgatásnál is
példát vettek a vasutól és egy újabb
nyelvvizsga után igyekeznek megszaba-
dulni az évek óta kinevezett tisztvise-
lőktől.

— **A csikszentdomokosi bicskapárba
epilógusa.** Csikszere dai tudósítónk jelen-
ti: Csikszentdomokoson történt, hogy
László Ignác legény a táncmulatságon
összeszólalkozott Kristály Mihály nevű
barátjával, akinek az apja valami mun-
kadíjjal adósa maradt Lászlónak. A szó-
váltás elintézésére a két legény kiment
az Ólt partjára és ottan jó csiki szokás
szerint bicskával párbaft vívtak. A pár-
viadal hevében László bicskaja halálra

sebezte Kristály Mihályt. Ezzel egyidő-
ben Lászlónak az öccse Kedves Ferenc-
nek látta el egy a dolgát, hogy az hóna-
pokig nyomta az ágyat. A csendőrség le-
tartóztatta a bicskás testvéreket és át-
adta az ügyésznek. A bíróság most
hozott ítéletet mindkettőjük bünyűgý-
ben. László Ignácot a bíróság ember-
ölésért 3 és fél évi börtönre, öccsét, pe-
dig, László Imrét súlyos testi sértés miatt
1 havi elzárásra ítélte. A vádlottak eny-
hítésért, az ügyész súlyosbbitásért feleb-
bezett.

— **ARADI HIREK.** Aradról jelenti tu-
dósítónk: Rejtélyes körülmények között
halt meg az aradi ügyész Csizmasz Áv-
ram nevű foglya, akit apósgyilkosságért
nemrég két és fél évi börtönnel sújtottak.
A gyilkos, néhány rabtársa és két börtön-
őr kíséretében a Maroshoz ment, hogy
megmosakodjanak, mert a börtönelmi kívül
dolgoztak valahol. Kivártatva lélekza-
kadva rohantak a börtönőrök és a rabok
a fogházigazgatóhoz és jelentették, hogy
Ávram a folyóba fulladt. Az ügyész
vizsgálatot indított, hogy a titokzatos ha-
láleset részleteit tisztázza. — Az aradi
kereskedelmi testület tegnap este nagy-
fontosságú értekezletet tartott, amelyen
országos jelentőségű határozatot hoztak.
Elhatározták, hogy feliratot intéznek a
kormányhoz a túlméretezett belföldi vám
leszállítása érdekében. Az értekezleten
Jorga egyes iskolarendelést is szóvá tet-
ték. Az egyik aradi kereskedelmi isko-
lában fogyasztási szövetkezet alakult, a
mely saját rezsijéből fedezi a növények
papír- és írószerszükségletét. Az aradi ke-
reskedők körében élénk visszatetszést
szült ez a szokatlan konkurrencia.

— **ELFOGTÁK SEPSISZENTGYÖRGY RÉ-
MEIT.** Tudósítónk jelenti: Hónapok óta fosz-
togatták ismeretlen betörők Sepsiszentgyörgy
Szemerja nevű városrészét. János Péter ke-
reskedőhöz négyszor törtek be s készpénzben és
különböző árukban tizenötezer lej értékűt ra-
báltak el. Betörtek Virág Ferenc szövőgyári
alkalmazottához s több gazdálkodóhoz is. Pa-
titá rendőrpáncsok és Lerkess komissár-
nak sikerült mára a tetteseket elfogni Losoncz
Dezso állásnélküli hentessegéd és Kiss Béla
tanítójelölt személyében. Utóbbit a székye-
kereszturi tanítóképzőből kicsapták s mint
diplománkültit nevezték ki az állami isko-
lához, ahol egy évig működött. Innen dijtá-
lan gyakornokként került a tanfelügyelőség-
hez, ahonnan egy írógépet lopott s a
Wertheim-kassza kirablására készült. Rajzo-
kat vett le a kulcsokról és a Horváth laka-
toshelyben rendelte meg a hamis kulcsot.
Molnár üzemvezető tudomást szerzett er-
ről s jelentést tett a rendőrségen. Ez a nyom
juttatta rendőrkézre Szemerja rémeit.

— **ORVOSI TANACSKOK.** fiatal asszonyok-
nak, írta dr. Földes Lajos, a budapesti orszá-
gos gyermekvédő liga, szülő és anyaotthoná-
nak főorvosa. E könyv tudást terjeszt abban
a homályban, mely a szülés, gyermekágy és
csecsemő-ápolás körül még manapság is urál-
kodik. A könyv ára 102 lej, portó 10 lej. —
Kapható a Brassói Lapok könyvosztályában.

— **DICSŐSZENTMARTONI HIREK.** Tudó-
sítónk jelenti: Tegnap megalakult itt a kü-
llömegyei nyugdíjasok egyesülete. A meg-
nyitó beszédet Stoia Teodor nyug. tanfelügye-
lő, korelnök mondotta, aki a tárgyalásokat
román és magyar nyelven vezette. Tisztikart
választottak, a következő tagokból: tisztele-
beli elnök lett Todoran Dumitru, ügyvezető
elnök Stoia Teodor, titkárok Szabó János és
Demián Pompiliu, pénztárnok Szentpéteri
Denes, ellenőrök Markovics Aladár és Nagy
Zsigmond. — **Russu Sándor** rendőrtiszt
nap kiránduláson volt családjával és ezalatt
lakásába betörtek és minden értékesebb hol-
mit elvittek. A tettest keresik. — Három kü-
llödombi legény, **Marcos Andrei, Kálmán
János és Tomas Andrei** rablóbandát alakítottak.
Első áldozatuk **Orosz János és Be-
nyosszky Gábor** dicsőszentmártoni fiatal-
berek voltak, akiket a vasuti sorompónál kés-
sel, fejszékkel és vasvillákkal megtámadtak
és kifosztottak. Ekkor sikerült kerekelt olda-
niuk és még kifosztották **Pál András és An-
tal Denes**, ugyancsak dicsőszentmártoni lakó-
sokat, ekkor azonban kiáltozásukra rendőrök
siettek a helyszínre, ahol körülfogták és le-
tartóztatták a banditákat. Kihallgatásukkor
elmondották, hogy Balán tanítványai és ra-
blótársaságokból akarnak megélni.

— **ELŐFIZETŐINK** kísérjük figyelemmel a
címekjűkön feltüntetett lejáratot. A lap za-
vartalan expedíálása érdekében gondoskodja-
nak idejében a lejárt előfizetés megújításáról
s ha akár postán, akár megbízottunk után
megújították az előfizetést, figyeljük meg,
hogy 8 napon belül az új lejárat szerepel-e a
címkén. Ellenkező esetben közvetlenül a ki-
adóhivatalban kell reklamálni.

— **Elverte a feleségét — 3 napi elzá-
rás és 1500 lej pénzbírság.** Csikszere dai
tudósítónk jelenti: A csikszere dai tör-
vényszék büntető tanácsa előtt János
Ferenc csikszere dai gazdálkodónak
azért kellett a vádlottak padjára ülni,
mert — megverte a feleségét. Az elnök
kérdésére János kedélyesen vágta ki,
hogy ő bizony egy kicsit elagyabugyálta
az asszonyt. A bíróság azonban nem fogta
fel ilyen könnyedén a családi háborusko-
dást és János Ferencet felesége eldöngé-
téséért 3 napi elzárásra és 1500 lej pénz-
bírságra ítélte. János az ítélet ellen nem

felebbezett. Ugy látszik a felebbezést is
az asszonnyal akarja elintézni.

— **„OPERABÁL”,** hangos filmpremier a
brassói Redoute-mozgóban. Az egzotikus ós-
erdők titkait feltáró RANGO után a legra-
gyogóbb kultura miliójében lejárászó, de le-
bilincselően kedves és lenyűgözően izgalmas
német filmjodonságot mutatott be szerdán a
Redoute-mozgó. A film magával sodró cse-
lekménye a bécsi operabál romantikájából,
az operabál megkapó látványosságából, flört-
ból, szerelemből, dalból és táncból szövődik
össze, a rendezési művészet, a színészi tudás
és az elbájoló muzsika kedves harmóniájá-
ban. — Az operabál főszereplője Georg
Alexander, a legszeretettelőbb német bon-
viván. Partnere Liane Haid, a bájos és gyö-
nyörü hangú német filmszínésznő. Ők ketten
is biztosítanak bármely film sikerét, de az
Operabál további szerepei is olyan színészek
kezeiben vannak, mint Ivan Petrovics és Betty
Bird, nem is szólva a kacagtatás nagy mes-
teréről: Otto Walburgról és Ludwig Stössel-
ről. Hálás szerepet kapott az Operabálban a
nagy revüszínpadokról már ismert Ambrus
Irén, a kiváló magyar táncművésznő. A film
pergő cselekményét határozatosan festi alá Otto
Starnsky kísérezőzeneje. (e)

— **GYERGYŐSZENTMIKLÓSI ELŐFIZE-
TŐINK** szives tudomására hozzuk, hogy az
előfizetési példányok kezelésével, valamint
az előfizetési díjak beszedésével ifj. Török
Tamás urat bízuk meg, (lakik: Vörösmarty-
utca 15.), mindennemű felvilágosításért vagy
reklamációval nevezetthez is lehet fordulni.

— **ERDELY UTJA NAGYMAGYAR-
ORSZÁGTÓL — NAGYROMANIAIG**
cim alatt Mikes Imre tollából lapunkban
leközölt óriási feltűnést keltett munka
könyv alakban is megjelent. A rendki-
vül szép kiállítású, két kötetből álló
könyv ára fűzve 160 lej, aranyozott vá-
zonkötésben (egybekötve) 200 lej. —
Kapható a Brassói Lapok Könyvosztá-
lyában.

— **Brassói piaci árak.** Marhahus leve-
nek kg. 26—28, marhahus pecsenye 46—
48, sertésus combja 34—36, sertésus
karaj 42—44, zsirszalonna 34—36, zsir
46—48, tojás drb. 1.60—2, csirke párja
40—120 lej. — **Élő állatok kilóra:** Ex-
port ökör elsőly kg. 18—21, sertés 20—
23, igás ökör drb. 7000—9000, 16 drb.
5000—15000, 16, luxus drb. 18000—
24000 lej. — **Terményárak nagyban:**
Buza q 290—320, rozs 200—220, árpa,
sör 270—300, árpa takarmány 220—250,
zab 300—320, tengeri, szemes 240—260,
lencse, nagyszemű 400—450, bab, fehér
300—350, burgonya 90—110 lej. — **Ta-
karmányárak nagyban, per 100 kg.:**
Széna, préselt 160—180, széna, laza 120—
140, szalma, laza 60—70, korpa 170—180.

— **VALLÁSOS EST.** A brassói magyar
evangelikus leányegyesület folyó hó 4-én, az-
az vasárnap este 6 órai kezdettel a magyar
evangelikus templomban vallásos estét ren-
dez, érdekes és tartalmas műsorral. — Erre a
vallásos estélyre egyházközségünk minden
egy tagját és barátját ezuton is szeretettel
meghívja az elnökség. (e)

— **MUNKANÉLKÜLIEK FIGYELMÉBE.** A
brassói munkatanács felkér minden munka-
nélkülit, hogy összeírás végett a Malom-utcai
Munkás-otthonban délelőtt 9—12-ig és Jél-
után 3—8-ig jelentkezzenek. Szaktanács. (e)

Bizományosaink figyelmébe!

Az 1932-ik évre szóló négy féle
napitára vonatkozó körleveleinket
szétküldöttük. Felkérjük bizomá-
nyosainkat ezuton is, hogy megren-
delésüket sürgősen feladni szíves-
kedjenek, mert megrendelés nélkül
senkinek sem küldünk napitárt.

Brassói Lapok Könyvosztálya.

ASTRA (Apolló) MOZGO
BRASSÓ

Péntektől, október 2-ától bemutatásra kerül
a minden tekintetben utólréhetetlen

**Soha többé
szerelem**

című németül beszélő, éneklő hangosfilm.

Magyar feliratok.

Tartalma:

A férfi és nő nem vidám harca. A férfi
jelszava: „Soha többé szerelem”. A nő je-
lszava: „Nem tudok szerelem nélkül élni”.
Ki fogja vajon a harcot megnyerni? A
feleletet erre adja a film.
Ez a film sokat ad, mindenkinek valamit.
Ez a film a szemet, a fület, a látást és a
hallást varázsolja el és elfelejteti a szürke
hétköznapi sok gondját és baját.

3 szó: „Soha többé szerelem”

3 név: L. Harvey, Harry Liedtke, F. Bressart

3 hatás: Hangulat, nevetés, ujjongás.

E hirdetés felmutatója az Astra-mozgó pénz-
táránál minden helynél 5 lej kedvezményt kap

Fogorvosok, dentisták

részére a budapesti nemzetközi fogorvoskongresszus alkalmával általánosan nyilvánosságra hozott (1. Magyar Fogorvosok Lapja 16. kongresszus) szám) és nagysikert elért

szápadlás nélküli teljes első profilis

készítés módjáról résztvevők számára nagyobb erdélyi városokban kurzust tartott. Felvilágosítás és jelentkezés levélileg Dr. Vidor Lajos Moson (Sopron-vármegye Magyarország)

— Halálra verte a haragosát. Bánsági tudósítónk jelentése: Tragikus kimenetelű verekezésnek esett áldozatul Szilas községben egy Gutzu József nevű 60 éves földmives. Gutzu a falu egyik utcáján összeakadt régi haragosával, Crainic Nicolae földmivessel, aki rövid szóváltás után neki esett Gutzunak és az öreg embert úgy elverte, hogy az a szenvedett súlyos külső és belső sérülések következtében másnap meghalt. A hatóság elrendelte a Gutzu holttestének felboncolását, Crainicot pedig letartóztatták.

H. G. WELLS.
MINT VILÁGMEGVÁLTO.

Wells, a világhírű angol író legutóbbi egyik beszédében azt proponálta, hogy Európa gazdasági összeomlásának elhárítására létesítsenek egy diktatori hatalommal felruházott Világtanácsot, amely 20 éves terv alapján hozná rendbe az emberiség sorsát.

— Halálba menekült a gyermekei elől. Bánsági tudósítónk jelentése: Megrendítő körülmények között vetett véget életének Nagyszentmiklós községben Pescariu János öreg földmives. Az idős ember és vele együtt lakó fia között valami miatt súlyos nézeteltérés keletkezett, minek következtében a fiuk apjukra támadtak és az öreget véresre verték. Pescariu a csendőrséghez fordult panaszszal a fia ellen, a csendőrségen azonban a fiuknak adtak igazat, mire az öreg embert gyermekei újabb megveréssel fenyegették meg. Pescariu amiatti elkeseredésében, hogy a fiainak adtak igazat és az újabb megveréstől való félelmében a házához tartozó kert egyik fájára felakasztotta magát és mire végzetes tettét észrevették, már halott volt.

— Munkanélkülisége miatt elkeseredésében agyonlőtte magát. Oravicabányai tudósítónk jelenti: Titokzatos körülmények között vetett véget az életének Oravicabányán Soós János huszves molnársegéd, aki özvegy anyja lakásán revolverrel mellbelőtte magát és pár perc múlva anélkül, hogy segíteni lehetett volna rajta, kiszenvedett. A tragikus véget ért fiatal ember, aki özvegy édes anyjának egyetlen kenyérkeresője volt, semmi irást sem hagyott maga után, amiből végzetes elhatározásának indítóokát meg lehetne állapítani. Minthogy azonban egy idő óta állás és kereset nélkül állott, valószínű az a feltevés, hogy a munkanélküliséggel rávő nyomorúság elől menekült a halálba.

— Székelési zavarok, bélgörcs, puffadás, gyomorszárdulás, izgalmi állapotok, szívidegesség, félelemérzés, bódultság és általános rosszullét esetén a természetes „Ferenc József” keserűvíz a gyomor és bélcsatorna tartalmát gyorsan és fájdalom nélkül kiüríti, a vérkeringést előmozdítja s tartós megkönnyebbülést szerez. Korunk legkiválóbb orvosai a Ferenc József vizet úgy férfiaknál, mint nőknél és gyermekeknél teljes eredménnyel alkalmazzák. A Ferenc József keserűvíz gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

— A kódsi haláltársa foglyai. Vácról jelentik: Ismeretes, hogy a kódsi bányában súlyos szerencsétlenség történt. Vizitőmeg tódult a tárnába és az ott dolgozó bányászokat megölte. A viz kiszivattyuzását már többször megkísérelték, ez azonban mindaddig nem járt eredménnyel, mert folyton újabb és újabb vizmennységek tódult a tárnába, amely így fogva tartja halottait.

VÉCSEY ZOLTÁN:

A SIRO VÁROS

VIII.

Összeomlás, forradalom!

A veszített háborúk elmaradhatatlan kísérőjelensége.

De ki ellen irányul ez a forradalom és mik a céljai?

Hová sodródik a megviselt ország és benne ez a város?

A város, amely négy évnél hosszabb időn át testén érezte a háború minden szenvedését.

Amelynek közelében hónapokon át orosz ágyúk dörögtek. Amelyet két ízben fenyegetett az invázió veszedelme. Amely fogcsikorgatva türtte a háborús nyomort és végtelen szenvedéseket és a jobb jövőben bizakodott.

Hányszor borította záslódisz a harc-téri győzelmek hírére. Hányszor sújtotta porba egy-egy nagy katasztrófának a hire

Most, amikor látja, hogy minden elvesztett, a forradalom karjaiba veti magát. Talán így akarja a veszített fejsze nyelét megmenteni?

A tisztiiskola növendékei tehát megvitották a forradalmat. Az uvertűr nem vert nagy visszhangot a lelkekben.

Ez a jámbor lakosság nem a forradalomra termett. Három évtizede pompás állampolgári nevelésben részesül. Az állami és társadalmi rend szentsége volt a szemében. Munkásosztálya kisszámu és kispolgári színezetű.

Most itt volt nyakában a kataklizma. A forradalom, amelyet szükséges rossznak tekintett és amelytől bensejében irtóztott.

Csak a vérontás, a megrázkódtatások, az összezsapások kerüljék el a várost, ez volt mindenkinek titkos kívánsága. Azoknak is, akik a forradalom élére kerültek és azoknak is, akik szenvedő részesei voltak az eseményeknek.

Amikor Pista kilépett a kaszárnyából, az utcákon még nagy csönd. A tisztiiskolások valamelyik melléktancának veték útjukat és most kedvükre kiéneklék magukat. A háborút abengolják és a békét éltetik. Ebben mindenki egyetért velük.

De a város még nem mozdul. Csodálkozik és várakozik. Egy-két aggályoskodó a kaszárnya becsukott kapujára néz. Azt várja, hogy minden pillanatban feltárul a kapu és zárt sorokban ömlenek ki az acélsisakos gépfegyveres tagok.

De a komor épületben semmi mozgás. A legénység napi munkáját látja el. Nadpisil őrmester az ujonccokkal az árnyékszéküket csutakoltatja.

Felőráig tart ez az óvatos várakozás. Akkor az egyik főutcai üzlet kirakátában megjelenik egy széles nemzetiszínű szalag, amely hosszanti átlóban átfogja a hatalmas tükörablakot. És mintha a kereskedők összebeszéltek volna, pillanatok alatt az egész utcasoron végig nemzetiszínű szalagok tarkítják a kirakatokat.

Nemsokára a járőrelők gomblyukában is megjelenik a kokárda. A Felsőmagyarország kiadóhivatalában gyöngéd női kezek tűznek mindenkinek a mellére kokárdát, aki az irodába betéved.

Akinek a mellén ilyen jelvény van, büszke önértéssel megy az utcán. Közösséget vállalt a forradalommal és úgy hiszi, hogy a mellén diszlegző tabu minden veszedelemtől megóvjá.

Ezzel megtette a forradalom iránti kötelességét és nyugodtan megy a dolgára.

Amíg az utca külső képében így alkalmazkodik a megváltozott rendhez, a pártszervezetekben lázas tanácskozások folynak és megindulnak a pártközi tárgyalások. Elhatározzák, hogy pesti mintára nemzeti tanácsot alakítsanak és átvesszik a város ügyeinek intézését.

A hegypartiak küldöttsége délből keresi fel a polgármestert. Bejelentik neki, hogy a győzelmes forradalom nevében átvesszik a város feletti hatalmat és ebéd után a városháza erkélyéről proklamálják a nemzeti tanács megalakulását.

Hogy a forradalomnak hadserege is legyen, a Lasalle-kalapos a tisztiiskolások után iramodik és a Rákóczi-órut végén elcsípi őket. Kiadja az orkút a nemzeti tanács nevében. A tisztiiskolásoknak ebéd után zárt sorokban fel kell vonulniuk a városháza elé.

És a forradalmi láz egyszerre antioxiként hat. Az emberek megfelleked-

nek a járványról, amely heteken át páni félelemben tartotta a lakosságot, ebéd után nagy csoportok gyűlnek a színház és a városháza közötti téren és türelmesen várják a fejleményeket.

A tisztiiskolások hangos énekszóval vonulnak fel. Most már új jelszavuk is van, a forradalmat és a nemzeti tanácsot éltetik.

Férfiak, asszonyok, gyerekek szoronganak a téren. Nyirkos, barátságtalan idő, az eget piszkos felhőboltozat vonja be.

A közgyűlési terem utcára nyíló szárnyas ajtaja feltárul és kivonul a forradalom vezérkara.

Fista az első pillanatra többeket megismer közülök. A közepén, két kezét az erkély vaskorlátjára támasztva, Bognár Miklós áll. Mellette a Lasalle-kalapos, de most formaruhában. Csillagjait levágta a paroliról, sipkájáról hiányzik a gomb. Ha két nappal ezelőtt így mutatkozott az utcán, kurtavásra verik.

Hangos éljenszó fogadja a vezérkart. A szinigazgató, aki utolsónak lép az erkélyre, külön éljent és külön tapsvihart arat. Meghajlik a közönség felé és Rótek minden szónokot megéltjeztek. A bespierre-pózból összefonja karjait.

Sok beszéd hangzott el, az egybegyűlő polgári szónokok főleg a rend, a béke és nyugalom fenntartásának fontosságát hangoztatták. Lehetőleg kerültek a forradalom szónak kiejtését. Biztosították a város lakosságát, hogy ha a nemzeti tanács utasításainak engedelmeskedik, semmi bántódása nem eshetik, mert a nemzeti tanácsnak hatalma van hozzá, hogy intézkedéseinek mindenkivel szemben érvényt szerezzen. Idáig olyan ize volt a forradalomnak, mintha citromos limonádét itattak volna a közönséggel.

Már csaknem vége felé volt a forradalmi manifesztációnak, már csaknem teljesen megnyugodtak az aggódo polgári kedélyek, amikor a színház lépcsőiről harsány követelőzés hangzott fel:

— Halljuk Murányit! Beszéljen Murányi!

A Lasalle-kalapos lekapta sipkáját, ujjaiával lekapta hátrafelé fésült, ritkás szőke haját és kissé rekedtes hangon, amelyben eleinte nem volt semmi tűz, semmi lendület, beszélni kezdett. De alig ért a harmadik mondathoz, hangja felemelkedett, harsogott, zúgott, széles gesztusai előrelendültek, felsőteste mélyen kihajolt a korláton és a hallgatóság békés rétegének háta egyszerre lüdbörözni kezdett.

— Mert nem játék ez, polgárok és munkások, amibe most belekezdünk. Ne gondolják azt, hogy simán, zökkenő nélkül a nép képviselői egyszerűen csak átvesszik a hatalmat. Azok az urak, akik a háborút csinálták, akiknek érdekeikért mi negyven hónapon keresztül senyvedtünk piszkokban, vérben, éhezve, ázva, fázva, ezek az urak nem adják fel olyan egyszerűen a játszmát. Meg fogják próbálni, hogy erőt vegyenek rajtunk. Meg fogják próbálni, hogy újból a vágóhídra korbácsolják az áldozatokat. Ezeket a fiukat ni, akik a gyermek nyílt szívvel kiáltják az egész világnak, békét akarunk, emberséges életet akarunk és más életet akarunk, mint a mit a régiek éltek.

— Ezért hát el kell készülniük arra is, hogy azok az urak megkísérlik a diadalmas forradalom útját szegni. Önök most még nem tudják, hogy mit forralnak ott az utca tulsó sarkán, a hadtestparancsnokság épületében, a forradalom vérbefojtására. De az egyszer kezünkbe kerített hatalmat ki nem adjuk. Ennek megvédelmezésére életünket is feláldozzuk. Lehet, hogy azok, akiket önök itt látnak, akik a forradalom vezetőivé kényszerültek, holnap már a bitófa tövében állanak...

Friedmann fakeserkedő, a radikális polgári párt delegáltja, kényelmetlen érzéssel forgatja nyakát gallerijában. A szinigazgató alsó ajkát lebiggyeszi és most Flambeau pózát vesz fel, amint őt áll a kis császár hálószobájának ajtajánál.

— Lehet, hogy vér ömlik ezeken az utcákon. Azért hát természetes, hogy mi önvédelmünkre mindent megteszünk. Megköveteljük, hogy parancsainknak mindenki feltétlenül, teljes mértékben engedelmeskedjék. Aki másképpen tesz, az ellenforradalmár, a reakció cinkosa, arra lecsap a forradalom vasökle és össze fogja tiporni.

Párthivei tüvöltve, kalaplobogtatva helyeslik a népszónok szavait, a polgárok megdöbben soraiban néma csend, amikor a kifulladás tribun visszalép a korláttól. A szinigazgató érzi, hogy a helyzetet meg kell menteni és a forradalom számára vissza kell szerezni a polgárok szimpátiáját, ezért hát beszélni kezd ő is. Vajon melyik nagy jelenetét fogja most eljátszani? De nem, egyszerűen önmagát adja, ironikus, cinikus alaptermesztet és csak pár szó az, amit mond.

— Hölgyeim és uraim, most már önök okos szónokok szavaiból tudják, miképpen kell viselkednie a polgárnak, hogy az új rend megszilárdulását elősegítse. Én nem akarok egyebet mondani, csak azt, hogy nagyon csunya az idő, a pára kicsapódik a rongyos felhőfoszlányokból, hölgyeim és uraim, spanyoljárvány van, oszoljunk szét szépen és menjen mindenki haza. Mert első az egészség.

Nevetve, lelkesen tapsolják a kedves bohémot, aki négy háborús szezon alatt elfeledtette velük az élet gondjait, aki végigélte a város minden szenvedését, utolsónak maradt truppjával a városban, amikor az orosz inváziótól való reszketésben, aki csak tehetett, Budapestig szaladt és játszott vígan lelkesen annak a nyolc embernek, aki még eljárt a színházba. Kétségtelenül most is övé volt a legnagyobb siker, mert jó hangulatban osztott szét a közönséget, mint amikor egy izgalmas történelmi drámának happy and-je van. Hamlet, a dán királyfi, nem gyilkolt, hanem kedves mosolygással vett búcsút közönségétől és a többiek után utolsónak hagyta el az erkélyt, míg a tömeg megfogadta tanácsát és asszonyok, férfiak, polgárok, munkások, diákok, katonák oszladni kezdtek.

Am nem így a tisztiiskolások. Ők a forradalom katonái, a forradalom testőrsége, ők az erő és a hatalom, nekik kell most cselekedniük. És most visszamélekeznek arra, hogy mit is tanultak az iskolában a márciusi forradalomról, a parafés forradalomról, amikor a lelkes tömeg az ágyúcsövek között feltörte a börtönök ajtajait és kiszabadította a szabadság vértanúit. A menet zárt sorokban haladt a törvényszéki fogház elé, a porkolábtól egyszerűen elszedték a kulcsokat és felnyitották a cellák ajtajait. Ahány tolvaj, rabló, betörő és gyilkos vezekelte büntét, egyszerre mind a napvilágra került. Lakatos Józsi, aki kétrendbeli rablógyilkosság vádjával terhelten ült a vizsgálati fogságban, hunyorogva nézett körül és amikor rést talált az embergyűrűben, szempillantás alatt kerekelt oldott.

Lepes Tibor detektívönök tragikomikus kétségbeeséssel tördelte a kezét.

— De uraim, az Isten szerelmére, mit cselekszenek. Rászabadítják a városra az összes zsebeseket. Reggelre minden polgár zsebébe megvágják!

NEURALGINE

JURIST

LEKÜZDI A FARADTSÁGOT
KIMERÜLT SÉGET
FEJFÁJÁST ÉS MIGRÉNT

Rádióműsor

VASARNAP, OKTÓBER 4.

BUKAREST. 11.30: Gyermekek negyedórása. 11.45: Bibliaolvasás. 12: Zenekari hgv. 13: Gramofon. 13.30: Hírek, időjelzés. 13.50: Gramofon. 18: Könnyű zene. 19: Hírek, időjelzés. 19.10: Zenekari hgv. 20: Rádiószabadegyetem. 21: Lehar: „Vig őzvegy” c. operettjének előadása. — **BUDAPEST. 10:** Hírek, kozmetika. 11: Ref. istentisztelet. 12: R. kath. istentisztelet. Utána: Az operaház tagjaiból alakult zenekar hgv. Szünetben: Papp Jenő rádiókrónikája. 15: Gramofon. 15.30: A rádiószabadegyetem előadásai. 17.55: Meseóra. 18.10: A fővárosi zenekar hgv. 20.30: 2000 év zenéje gramofonlemez. Ludwig Koch tanulmány magyar nyelven. 21.20: Hennequin és Millard „Lili” c. operettje. Utána: Időjelzés. Radics Józsa cigányzenekarának muzsikája. — **BÉCS. 11:** A bécsi kamarakórus hgv. 11.30: A bécsi katolikus nap ünnepségeinek helyszíni közvetítése. 11.30: Az osztrák—német kézilabdamerkőzés helyszíni közvetítése. 13.10: Zenekari hgv. 16.05: Szórakoztató hgv. 17.35: Helyszíni közvetítés a löversenyekről. 17.55: Könyvismertetés. 18.20: Ada Hecht ária-hgv. 18.50. Dr. Viktor Pitschmann előadása, auctóliai utjáról. 19.15: Jelentés a budapesti osztrák—magyar labdarugó mérkőzésről. 19.20: Kamarazene. 20.15: Költemények. 20.45: Szimfonikus hgv. 21.25: Nestroy—Krauss: „A szükség és a felesleges” c. énekei játéka. 23.40: Esti hgv. — **VARSO-KATTOVICZ-LEMBERG. 21.15:** Könnyű zene. 23.10: Hegedű-hgv. 24: Táncmuzsika. — **MILÁN. 21.45:** Igino Robbiano: „Narcia Anna” c. operája. — **LANGENBERG. 21:** Könnyű zene. Utána. Esti hgv. és jazz. — **STOCKHOLM. 20.35:** A rádió zenekara. — **BELGRÁD. 22.30:** Puccini: „Bohémek” c. operája. — **STUTTGART-MUHLACKER. 21:** F. Bruckner emlékünnepe és diszhangverseny. 22.15: Szórakoztató hgv.

HÉTFŐ, OKTÓBER 5.

BUKAREST. 13: Gramofon. 13.30: Hírek, időjelzés. 13.50: Gramofon. 18: Zenekari hgv. 19: Hírek, időjelzés. 19.10: A hgv. folytatása. 20: Rádiószabadegyetem. 20.20: Gramofon. 21: Hárfaszóló. 21.30: Beethoven II. és III. vonósnygyese. — **BUDAPEST. 10.15:** A rendőrzenekar hgv. 10.30: Időjelzés, hírek. 10.45: A hgv. folytatása. 12.10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat. 13: Déli harangszó. 13.05: Mándits-szalónzenekar. 17: Asszonyok órája. 18: Novellák. 18.25: Zongora-hgv. 18.50: Német nyelvoktatás. 19.10: Az egyetemi énekkar szólkvartettje. 20.20: Vörös Károly cigányzenekara. 21.10: Boros György dr., erdélyi unitárius püspök előlása. 21.30: Az operaház tagjaiból alakult zenekar hgv. Utána: Pontos időjelzés, hírek. Majd. A Fejes szalónzenekar és Horváth Gyula cigányzenekara. — **BÉCS. 12.50:** Déli hgv. 13.40: Gramofon. 14.10—15: Operakórusok gramofonon. 18: Híres énekesek és virtuózok gramofonon. 20.45: Bécsi dalok és táncok. 21.45: Szimfonikus hgv. Beethoven műveiből. 23.35: Táncmuzsika. — **VARSO-KATTOVICZ-LEMBERG. 21.15:** Puccini: „Bohémek” c. operája. 23.45: Táncmuzsika. — **LANGENBERG. 21:** Collegium Musicum. Ó-görög, héber, ó-keresztény énekek, troubadur, minnesinger dalok. Utána: Táncmuzsika. — **STUTTGART-MUHLACKER. 20.45:** Szórakoztató zene. 21.30: Waldemar Wendland: „Az elfelejtett én” c. vig-operája. Utána: Táncmuzsika.

KEDD, OKTÓBER 6.

BUKAREST. 13: Gramofon. 13.30: Hírek, időjelzés. 13.50: Gramofon. 18: Könnyű zene. 19: Hírek, időjelzés. 19.10: Zenekari hgv. 20: Rádiószabadegyetem. 20.20: Gramofon. 21: Rádiózenekar. 21.45: Enek-hgv. 22.15: Zenekari hgv. — **BUDAPEST. 10.15:** A budapesti koncertzenekar hgv. 10.30: Időjelzés, hírek. 10.45: A hgv. folytatása. 13: Déli harangszó. 13.05: Csányi Károly cigányzenekara. 15.30: Meseóra. 18: Nyelvtani előadás. 18.30: Az operaház tagjaiból alakult zenekar hgv. 1. Rékai. Változatok egy magyar téma felett. 2. Farkas: Tárogató dal. 3. Liszt: Heroide fűnebre. 4. Gajári: Szvit. 5. Erkel: Hunyadi László nyitány. 19.50: Előadás. 20.15: Cimbalom-hgv. 20.45: Október 6-iki emlékünnepély. 23: Magyar dalest. 23.30: Magyar Imre cigányzenekara. — **BÉCS. 12.50:** Déli hgv. 13.40: Operarészletek gramofonon. 14.10—15: Gramofon. 17.50: Geiger-zenekar. 20.05: Zenés tornaóra. 20.30: Puccini: „Pillangóisszony” c. operája. 23.20: Külföldi adóállomások műsora. — **VARSO-KATTOVICZ-LEMBERG. 18.35:** Szimfonikus hgv. 20.30: Gramofon. 21.15: Héber muzsika. 23.15: Könnyű zene. 24—1: Táncmuzsika. — **STOCKHOLM. 21:** Szimfonikus hgv. 23: Szólisták hgv. — **STUTTGART-MUHLACKER. 20.45:** Srammelzene. 22.15: Kamarazene. 23.15: Gandhi a londoni kerekasztalkonferencián. 24.10: Táncmuzsika. — **KÖNIGSBERG-HEILSBERG. 21.35:** Mendelssohn—Brahms hgv.

SZERDA, OKTÓBER 7.

BUKAREST. 13: Gramofon. 13.30: Hírek, időjelzés. 13.50: Gramofon. 18: Zenekari hgv. 19: Hírek, időjelzés. 19.10: A hgv. folytatása.

20: Rádiószabadegyetem. 20.20: Gramofon. 21: Hegedűszóló. 21.45: Zongoraszóló. 22.15: hegedűszóló. — **BUDAPEST. 10.15:** Póttászenekar. 10.30: Pontos időjelzés, hírek. 10.45: A hgv. folytatása. 13: Déli harangszó. 13.05: A rádió zenekara. 16.30: Morse-tanfolyam. 17: Előadás. 18: Előadás. 18.25: Zongora és hegedű-hgv. 19.15: Olasz nyelvoktatás. 19.50: Előadás. 20.20: Gramofon. 21: Magyar népdalok. 22: Szász Ila vidám estje. 22.45: Az 1. honv. gy. ezr. zenekara. Utána: Pontos időjelzés, hírek. 23.30: Bura Károly cigányzenekara. — **BÉCS. 12.30:** Gramofon. 13.20: Marek Weber zenekara. 13.40: Pablo Casals gondokavirtuóz hgv. 14.10—15: Operaáriák gramofonon. 18: Ének, hegedű, zongora, fuvola virtuózok hgv. 19.15: Dr. A. Fraenkel egyetemi tanár előadása a rákos megbetegedésekről. 20.45: Operettészletek. 21.45: Hans Marr előadása. 22.15: Hangjáték. 23. Korngold-jazz. — **VARSO-KATTOVICZ-LEMBERG. 19.35:** Hgv. Lehar műveiből. 20.30: Gramofon. 21.15: Szórakoztató hgv. 24: Táncmuzsika. — **PRÁGA. 21:** A cseh filharmónikusok diszhangversenye. — **LANGENBERG. 21:** Szardíniai népdalok gramofonon. 21.30: Zenés hangjáték. Utána: Kabaré-slágerok gramofonon. 24.15: Jazz. — **RÓMA. 22:** Donizetti: Lammermoori Lucia c. operája. — **STOCKHOLM. 19:** Gramofon. 20.30: Gounod: „Romeó és Julia” c. operája. — **STUTTGART-MUHLACKER. 18.05:** Délutáni hgv. 21.30: Lóránd Edith hegedűhangversenye. — **BRESLAU. 22.10:** Fuvola-hgv. — **KÖNIGSBERG-HEILSBERG. 19.55:** Részletek a königsbergi Motettákból. 21.15: Heuer Gerda énekhangversenye. 21.40: Zenekari hgv. Utána: Táncmuzsika.

CSÜTÖRTÖK OKTÓBER 8.

BUKAREST. 13: Gramofon. 13.30: Hírek, időjelzés. 13.50: Gramofon. 18: Könnyű zene. 19: Hírek, időjelzés. 19.10: A hgv. folytatása. 20: Rádiószabadegyetem. 20.20: Gramofon. 21: Enek-hgv. 21.20: Szimfonikus hgv. — **BUDAPEST. 10.15:** Ének, hegedű, zongora hgv. 10.30: Pontos időjelzés, hírek. 10.45: A hgv. folytatása. 13: Déli harangszó. 13.05: Gramofon. 17.10: Előadás. 18.30: Weidingerszalónzenekar. 19.15: Angol nyelvoktatás. 19.45: Rácz Béla cigányzenekara. 20.30: Verdi „Traviata” c. operája. Utána: A rádió házikvartettjének hgv. 1. Nádor: Szvit. 2. Losonczy Dal. 3. Molnár: Három magyar dal. 4. Polgár: Gondolás dal. 5. Merkler: Plainte arabe. 6. Kreisler: Synkopation. 7. Weninger: La Paloma. 8. Dreyer: Kinai mese. 9. Kuthy: Slowfox. 10. Novak: Intermezzo. 11. Szirmai: Dal a Gróf Rinaldó c. operettből. 12: Zerkovitz: Induló. — **BÉCS. 12.30:** A Cerda-vonósnygyes hgv. 13.40: Operettészletek gramofonon. 14.10—15: Gramofon. 18.25: A Weintraub—Synkopatorek délutáni tánczenéje. 20.35: Előadás Jack Londonról. 21: Vidám est közvetítése Frankfurtból. — **VARSO-KATTOVICZ-LEMBERG. 18.35:** Délutáni hgv. 20.30: Gramofon. 21.15: Könnyű zene. 24—1: Táncmuzsika. — **PRÁGA. 20.40:** A nemzeti gárda zenekara. — **LANGENBERG. 21:** Az új táncritmus. 21.30: Szimfonikus hgv. Utána: Táncmuzsika. — **STOCKHOLM. 21:** Madeleine Grey ének-hgv. 23: Táncmuzsika. — **BELGRÁD. 19:** A Masarik-táncczenekar hgv. 21.30: Operaelőadás Lajbachból. 23.50: Zenekari hgv. — **STUTTGART-MUHLACKER. 21:** Tarka est. — **BRESLAU. 21:** A szezon slágerei. 22.10: A sziléziai filharmónikusok hgv. — **POZSONY. 19:** Magyar műsor. 1. Szombathy Viktor előadása Péterről, az új felvidéki íróról. 2. Tamás Lajos: Versek. 3. Hgv.

PÉNTEK, OKTÓBER 9.

BUKAREST. 13: Gramofon. 13.30: Hírek, időjelzés. 13.50: Gramofon. 18: Zenekari hgv. 19: Hírek, időjelzés. 19.10: A hgv. folytatása. 20: Rádiószabadegyetem. 20.20: Gramofon. 21: Hangosfilm slágerek. — **BUDAPEST. 10.15:** Gramofon. 10.30: Pontos időjelzés, hírek. 10.45: Gramofon. 13: Déli harangszó. 13.05: Hgv. 17: Mesedélután. 18: Előadás. 18.30: Kozák Gábor cigányzenekara. 19.30. Gyorsírási tanfolyam. 20: Az 1. honv. gy. ezr. zenekara. 20.45: Csevegés. 21: Orgona-hgv. a szegedi fogadalmi templomból. 22.15: Magyar népdalok. 23.30: Szalónzenekari hgv. — **BÉCS. 12.30:** Silving-vonósnygyes hgv. 13.40. Gramofon. 14.10: Hangosfilmslágerok gramofonon. 17.55: Délutáni hgv. 19.35: Művészettörténeti előadás. Brahms—Wolff—Brucknerhangverseny. 23.15: Cigányzene Budapestről. — **VARSO-KATTOVICZ-LEMBERG. 19.50:** Gramofon. 21.15: Szimfonikus hgv. — **PRÁGA. 21.25:** Az erfurti gyermekkórus. 22: Zenekari hgv. 23.20: Gramofon. — **RÓMA. 22:** Kálmán Imre: „Csikágó hercegnő” c. operettje. — **STOCKHOLM. 19.15:** Gramofon. 21: A svéd királyi zenekar hgv. 23.05: Szórakoztató zene. — **STUTTGART-MUHLACKER. 20.45:** Martin Lang adomákat mesél. 21: Szimfonikus hgv. Beethoven és Dvorák szimfóniáiból.

SZOMBAT, OKTÓBER 10.

BUKAREST. 13: Gramofon. 13.30: Hírek, időjelzés. 13.50: Gramofon. 18: Könnyű zene. 19: Hírek, időjelzés. 19.10: Zenekari hgv. 20: Rádiószabadegyetem. 20.20: Gramofon. 20.30. Operaelőadás. — **BUDAPEST. 10.15:** A 2. honv. gy. ezr. zenekara. 10.30: Pontos időjelzés, hírek. 10.45: A hgv. folytatása. 13: Déli harangszó. 13.05: Férfi énekkvartett. 17: Novellák. 18: Előadás. 18.25: Szergej Smirnof

SCHERK

Szeretné, ha szebb volna az arcbőre?

Használjon akkor

Scherk
Face
Lotion

Egy csapásra eltűnik arcbőrének minden tisztálansága.

Vezérképviselőt „Scherk” Bucuresji, Strada Lipsani 94 (Lupoiica) Kapható minden gyógyszerárban, drogériában és illatszertárban

Egy hegyi pásztor

bizonyára jól fujja furulyájával a hórát, de azért sehogy sem bírná a „Boris Godunovi” bukaresti opera-előadásánál a zenekarban a fuvolást helyettesíteni, az egész előadást elrontaná.

Hasonló módon zavarná meg egy nemalkalmas kenőolaj az Ön automobil-motorja kifogástalan működését, költséges javítások a rosszul alkalmazott takarékoság szükségszerű követelményei. A modern motor egy oly automobil-olajat követel, amely alkalmaságát eredményes vizsgálatoknál, a legnehezebb feltételek mellett is bebizonyította.

Ilyen bevált kenőanyag a magasértékű:

SHELL MOTOR OIL

a legjobb nyersolajokból a legújabb eljárások szerint előállítva, állandóan tanulmányozva, naponta megfigyelve és számos automobilgyár által ajánlva, évek óta megbízhatóknak bizonyultak a gépkocsizás minden terén.

HOLNAP okt. 5-én

nagy napja lesz a sorsjegyvásárló közönségnek. — Ezen a napon megindul a szerencsekerék

a Zsidó Kórház sorsjegyekkel. Közel 20 000 nyerőszám lesz kibuzva 2,700,000 lej összeggel

Főnyeremény: 1,000.000 Lei!

amelyet egy száz lejes sorsjeggyel könnyen megnyerhet. Ha netán még nincsen Zsidó Kórház sorsjegye

ne legyen könnyelmű!

hanem siessen a legközelebbi sorsjegyüzshoz és

vegyen Zsidó Kórház sorsjegyet!

Postai megrendelésnél 100 lej beküldése ellenében portómentesen küld sorsjegyet a Zsidó Kórház egyesületek Sorsjátékintézősége, CLUJ, Piața Unirii 20.

orosz balalajka-zenekara. 19.45: Magyar dalok. 20.30: Puccini. „Turandot” c. operája. Utána: Kurina Simi cigányzenekara. — **BÉCS. 12.30:** Win ernitz-zenekar déli hgv. 14.45—15: Saljapin-hanglemezek. 16.20: Kelet zenéje, eredeti gramofonfelvételek. 18.30: Kärtner-dalok. 19.45: Aktuálisok órája. 20.30: A rokokó muzsikája. Hgv. Mozart, Chr. Wagenseil és Strauss Richard műveiből, a bécsi szimfonikusok előadásában. 21.30: Le-

har: „Luxemburg grófja” c. operettje. 24: Táncmuzsika gramofonon. — **VARSO-KATTOVICZ-LEMBERG. 20.30:** Gramofon. 21.15: Könnyű zene. 23.15: Chopin-hgv. 24—1: Táncmuzsika. — **PRÁGA. 20:** Óraütés. 20.05: Fuvózenekar. 21.20 Citera—harmónika-hgv. 22: Tokatyano operaénekes hgv. — **LANGENBERG. 21:** Vidám est. Utána: Éjjeli hgv. — **RÓMA. 22:** Donizetti: „Lammermoori Lucia” c. operettje.

Közgazdaság

Magánkézre kell adni a vasutat és ötven százalékkal csökkenteni a fuvardíjakat, akkor nem lesz a CFR-nek deficitje

Szakkörökben nagyon helyesnek ítélik a vasutnak magánrészvénytársasággá való átalakításának eszméjét, amely óriási üzleti és nemzetgazdasági lehetőségeket nyit meg

Brassó, október hó 2.

Jonescu tábornok, a CFR vezérigazgatója a sajtónak adott nyilatkozatában annak az elgondolásnak adott kifejezést, hogy az állandóan deficittel dolgozó vasut csak úgy kerülhetné el a folytonos ráfizetést, ha magánvállalattá, illetőleg olyan részvénytársasággá alakítanák át, amelynek a majoritása az állam kezében maradna. Ez a terv, amelyet szakkörökben életrevalónak és helyesnek ítélnék meg, nem Jonescu generális találmánya, mert

a kolozsvári vasuti üzletvezetőség már évekkel ezelőtt tett ilyen javaslatot és megfelelő tervezetet is kidolgozott, a mely a Magyar Állam Vasut mintájára az állam egyik magánvállalkozásává kívánta a CFR-t átalakítani. Bukarestben azonban ridegen elzárkóztak a javaslat megtárgyalása elől, azzal az indoklással, hogy „nekünk nem kell olyasmi, ami a magyaroknak is van, nincs szükségünk arra, hogy a magyaroiktól tanuljunk”

és a javaslat előterjesztőjét hivatalos

dorgálásban részesítették.

Most, amikor annyi kísérletezés után a CFR mégsem tud megszabadulni az obligát milliárdos deficitől, amely további leépítések rémének árnyékát veti előre a tél küszöbén, megint előtérbe került a vasut magánvállalattá való átalakításának lehetősége, amelyről az ország egyik legismertebb vasutpolitikai szakértője igen érdekes felvilágosítást adott munkatársunknak.

MIÉRT DRÁGA A VASUTI ADMINISZTRÁCIÓ?

Magyarországon is a MÁV részvénytársasági alapon működik, amelynek fő részvényese maga a magyar állam, azonkívül magántőke is érdekelve van benne.

Németországban az állam még messzebb ment ezen a téren. Ott egyes vonalszakaszok fenntartását kiadják magánvállalkozóknak, akik a saját érdekében takarékoskodnak a költségeknél, a bevételeket viszont igyekeznek mindenképpen fokozni.

A műszaki felügyelet az államé, de az üzleti részt magánosok bonyolítják le, a kiket nem köt meg a hivatali bürokrácia, tehát fürgébben és olcsóbban dolgoznak. Nálunk például ma is rideg szabály az, hogy egy 1 kilométeres pályarész fenntartásához egy ember kell, a mit most takarékosági okokból úgy redukáltak, hogy csak minden 2 kilométerre jut egy ember. Ez abszurdum, mert Tövisnél például, ahol síkföldön halad a pálya, 3 kilométerre is elég egy ember, a nehéz brassói szakaszon 3 ember sem elég egy kilométerre, az abrudbányai vonalon, ahol sok az esőzés, és az árvíz, mindig esetenként változik a szükséges emberek száma. Miután a pályafenntartás képezi a vasut tulajdonképpeni főkiadását,

a jelenlegi állapotok mellett a pályafenntartás legalább háromszorannyiba kerül, mint amennyibe szabad volna kerülnie.

Ha magánkézbe kerül a vasut, már ennél a tételnél óriási megtakarításokat lehetne elérni.

Ha üzlet lenne a vasutból

A vicinális vonalak közül azokat, amelyek nem jövedelmeznek a befektetési tőkének legalább 3-4 százalékát, — és ilyen sok van — ugyancsak bérbe kellene adni élelmes vállalkozóknak, akik üzleti klasszicitásuknál fogva nemcsak üzemgazdasági megtakarításokra törekednének, hanem olyan forgalomtöbblet szerzésére is, amely az illető vonal rentabilitását biztosítja. Az állam így megszabadulna a sok deficitess szárnyvasut fenntartási költségeitől és ugyanakkor a bérlet fejében jövedelemhez is jutna.

A másod- és harmadrangu vonalak mentén felbecsülhetetlen értékű objektumok és természeti kincsek (erdőségek, bányák, stb.) vannak, amelyek csak azért nem értékesíthetők, mert ma megközelíthetetlenek.

Megfelelő, nem is egészen nagy tőkeerőjű magánvállalkozók módját tudnák ejteni a parlagon heverő értékek olyan kiaknázásának, amely egyúttal szállítási bevételeket is biztosítana az általuk kezelt vasut számára.

Ilyen példákért nem kell messzire menni. Ott van például a Szamosvölgyi Vasut, vagy az Arad-Csanádi Egyesült Vasut, amelyek magántársaságok voltak és 1918-ig nagyon szépen prosperáltak.

Amikor például a Szamosvölgyi Vasut azt tapasztalta, hogy a Dész és Zsibó közötti vonalszakasz nem elég jövedelmező, az egyik utbaeső állomáson, Kucsuláton kőbányát és mészeget nyitott saját rezsijében, ami lényegesen emelte a vasut forgalmát. Hasonló elgondolásból alapította az Acsev a gurahonci nagy cementgyárat,

amely az Arad-brádi vonal forgalmát javította meg. Amíg állami kezelésben maradt a CFR, sohasem lesz képes ilyen alvállalatokat létesíteni forgalmának fokozására, mert az új vállalatok a hivatalos apparátusok természetese folytán többbe kerülnének, mint amennyit jövedelmeznek.

Amikor 1924-ben a parlamentben szóba került a Nagybánya és Macskamező között még a háború alatt épült Láposvölgyi Vasut átvétele és kiépítése, a CFR tanulmányi bizottságot küldött ki erre a vidékre. A bizottság megállapította, hogy

ezt a 48 kilométeres vonalat, amelyet a németek építettek és akkoriban egy magántársaság kezén volt, megfelelő kezelés mellett nagyon rentabilissá lehetne tenni, de csak úgy, ha a vasut

nemcsak fuvarozó lenne, hanem mint termelő- és kereskedő is bekapcsolódna a macskamezei magánérctelepek feltárásába.

A bizottság megállapította, hogy a vonal két oldalán tíz kilométeres sávban mérhetetlen természet kincsek várnak értékesítésre. Mindenekelőtt ott van egy 60 ezer holdas állami fenő és bukkerdő, Románlápok közelében óriási vastelepek, ahol még láthatók a rómaiak által használt kohók, de mindezek az objektumok ma megközelíthetetlenek. Az a magántársaság, amelyé a vasutvonal volt, azon vérzett el, hogy csak 15 millió tőkével rendelkezett, holott 50 millióra lett volna szükség. Hányszor 50 millió kallódik el az állami üzemek és vállalatok bürokráciájának utvesztőjében, holott ezzel az

50 millióval nemcsak nagy jövedelmet lehetne biztosítani az államnak, de boldoggá tennének egy egész vidéket,

A cseh peage-vonal és a galíciai petróleum

Miért kell, hogy a CFR évente sulyos milliókat fizessen a cseheknek a Halmi és Hosszumező közötti 80 kilométeres Peage-vonal használatáért, amikor a visóvölgyi végállomás felé és felől egyáltalán nem fizetődik ki ma a forgalom? Ha a CFR kiépítené a Nagybánya-Máramarosziget között régóta tervbe vett vonalat, illetve

már a vasutépítést magánvállalkozóra bálná és a vonal kezelését is a concessziótulajdonosnak adná át, nem kellene többé a cseh vasutvonal egy részét drága pénzért igénybe venni,

ami adott esetben bizonytalanbá teheti az egész forgalmat, vagyis stratégiai szempontból is hátrányos állapot. De még nagyobb jelentősége volna ennek a vonalnak egy másik szempontból. Visóvölgyhöz közel, a már lengyel területre eső Borislav környékén hatalmas petróleumtelepek vannak, amelyek főként a Balkán-félszigetre gravitálnak: Jugoszláviába és Bulgáriába. Bukarest felé túl nagy a távolság, amelyet az olcsó galíciai petróleum nem bír el, de

ha meglenne a Nagybánya-máramaroszigeti vonal, ezen át sokkal rövidebb uton jutna el a lengyel petróleum a Balkánra, míg ma teljesen elkerüli Romániát.

Igaz, hogy a borislavi petróleum konkurrenciát csinálna a román kőolajnak,

amely ma valósággal el van zárva a külvilágtól.

Ugyanaz a bizottság megvizsgálta a Borsa-jakobényi vasutvonalat is, amelyet ugyancsak a németek építettek a világháború alatt a Prizlop-hegyen keresztül az ottani mangántelepek kiaknázására. Itt hasonló a helyzet, min a Láposvölgyi vasutnál.

Csekély módosítással lehetővé lehetne tenni, hogy a máramarosi és bukovinai havasok farengeteget, pirítottmegeit és vasérctelepeit kitermelésre kerüljenek, ami a máramarosi inség problémáját egy csapásra megszüntetné és a vasut számára hatalmas jövedelmi forrásokat nyitna meg.

Vagy milyen egyszerűen prosperálna a Nagyvárad-vaskóhi vonal egy magáncég kezén, amely erdőkitermeléssel is foglalkozna és a saját produktumain kívül más árukban is csinálna forgalmat. Ma ez a vonalszakasz a legkevésbé rentabilis vsutak egyike.

de a vasuton való tranzitálás díja bőségesen kárpótolná Romániát ezért a veszteséget, mert hiszen minden vasut rentabilitását a tranzitforgalom szokta emelni, miután az átmenő forgalom lebonyolítása ugyyszólván semmi költség-gel nem jár.

A fenti néhány példa eléggé megvilágítja azokat az óriási üzleti és nemzetgazdasági lehetőségeket, amelyek csakis akkor aknázhatók ki, ha a CFR a mai nehékes és minden üzleti fantáziát nélkülöző hivatalos alkotmánya mozgékony magánvállalattá alakulna át. Nem kell sok pénz hozzá, csak éppen — aránylag kicsi — forgótőkére van szükség, a mely az állammal társulna. Megfelelő feltételek mellett ezt a tőkét még belföldön is elő lehetne teremteni.

FIKTIV REZSI ALAPON KALKULÁL A CFR

Mindez azonban egymagában nem elég, mert a CFR-nek magánvállalat formájában is mindig lesz deficitje a forgalomcsökkenés következtében, ha nem szállítja le a teljesen indokolatlan és tarthatatlan magas viteldíjakat is.

Ma, amikor mindennek lement az ára, egyedül a CFR ragaszkodik szinte már beteges macakassággal azokhoz a fuvardíjakhoz, amelyeket az évekkel ezelőtt megállapított, de jelenleg teljesen fiktív önköltségei alapján kalkulál.

A munkabérek és az anyagok lényegesen olcsóbbak már, de a CFR tarifájában egy tonna sulynak egy kilométeres távolságra való szállításának önköltsége még mindig 150 lejfel szerepel, holott az egész világon a vasut rezsije tonnakilométerenként nem haladja meg a 24 dollárcentet, vagyis a 40-50 banit. De ha a mai költséges rendszer mellett tonnakilométerenként 1 lej volna is a vasut önköltsége, akkor is 50 százalékkal tudná a fuvardíjakat csökkenteni, ami egész biztosan a forgalom nagyarányu fellendülését vonná maga után.

Olcsóbb szénét akar a vasut!

Bukarest, október 2.

A vasutügyi vezérigazgatóságnál ma értekezlet volt, amelyen a vasut vezetőin kívül a vasuti szénzállításban érdekelt bányák megbízottai vettek részt. A vasutügyi vezérigazgató közölte a szénbányák reprezentánsaival, hogy a vasut a jelenlegi körülmények között nem tarthatja fenn azokat a szénárakat, amelyek érvényben vannak.

Mint ahogy a vasut csak nemrégiben kötötte meg a szénzállítási szerződést a bányákkal, a megjelent érdekeltek meglepőde hallgatták a vezérigazgató bejelentését és kijelentették, hogy a szerződéstől, illetőleg a jelenlegi szénáraktól már csak azért sem térhetnek el, mivel a vasut a szerződéskötés során már leszállította az árakat. A tárgyalások mindaddig azonban nem szakadtak meg és remény van arra, hogy a nagy deficit-tel dolgozó vasutnak sikerüljön fog a szénárakat csökkenteni.

Kis Közgazdasági Hírek

A pénzügyminiszterium körlevelet küldött szét az 1932 évi állami költségvetés összeállítására ügyében. A körlevél szerint az államnak két költségvetése lesz, az egyik, amelyik a rendkívüli, egy másik pedig, amelyik az állami rendes kiadásokat fogja tartalmazni. Az állami szerepek az 1932 évi költségvetésbe semmiféle új kiadási tételt nem vehetnek be, sőt a lehetőséghez képest a tavalyi kiadási nívót is csökkenteniük kell.

Az utépítési pénztár új szabályrendeletet adott ki, amely szerint a hajór érkeztet árak után az utilletéket ezután a beérkező kikötőjármúnál kell fizetni, mint-hogy eddig gyakran megtörtént, hogy a külföldről vizitakon érkezett áru után az utilletéket a kiötőben is, meg a továbbszállításnál a vasutnál is behajtották.

A zürichi Szejzerische Volksbank ellen három napig tartó rönt vezettek a betétesek. A megrohant pénzintézet fennakadás nélkül folyósította a betéteket, mire a betétesek a rohamot megszüntették.

Magyarországon kormányrendelettel beszüntették a külföldi szén behozatalt. Az intézkedéssel a kormány azt akarja elérni, hogy a belföldi fogyasztásnál belföldi szénét használjanak a gyárak és vállalatok.

HA LEDÖRZSÖLI
MAGÁT VELE. A
CARMOL
FELFRISSITI · MEGEDZI
IZMAIT ÉS IDEGEIT

Merevek izmai - izületei?

— próbálja ezt meg Ön is

A kesszurászerű fájdalmak a tarkójában és a vállában... Nyomóreknak éri magát. Ne szenvedjen, használja Ön is a Sloan's Linimentet az izmok fájdalmainak enyhítésére.

Könnyen dörzsölje be a fájdalmas testrészt Sloan's Linimenttel. A Sloan's egészséget hozó hevítése gyógyít akárcsak a napugara. A fájdalmak rögtön eltűnnek. 13 millió család használja. Kérjen újból egy üveget 75 Lei-ért

SLOAN'S LINIMENT

APRÓHIRDETÉSEK

Hétköznap: egy szó 6, vastag betűkből 12 lej. Vasárnap: 7:50, illetve 15 lej. Legkisebb hirdetés 10 szó. Négyzerti hirdetés esetén 25%o engedmény. Állást keresőknek 25%o kedvezmény. A bukaresti kiadás részére: szavanként 3 lej. 50 szeri megjelenésnél 2 lej

Vétel-eladás

Egy 200 kgr-os tizedes mérleget keresek megvételre. Cim 15061 szám alatt a brassói kiadóban.

Szabóműhely-berendezés minden elfogadható áron elköltözés miatt eladó. Cim 15074 sz. alatt a brassói kiadóban.

Keresek megvételre egy félstabil 45-80 HP. üzemi képes gézgépet Mathe Jonescu Borsec. 15078

TELJESEN INGYEN adunk minden asszonynak biztosan gyógyító szereket: mindenféle folyásokra, fájdalmas menstruációkra, szexuális biztonságára. Irjon „Gynek”, Braila címre. 14786

Aradon Weitzer-ucca 3. központban, kétemeletes bérház üzlethelyiségekkel, lakásokkal, etteremmel. eladó. 4976

A „Barad” szörmeáruháza, Bukarest, Str. Sfintilor 50, elfogad rendeléseket, átalakításokat, javításokat és tisztításokat, bármilyen szörmeből. Olesőbb árak, mint bárhol. 15128

Fogorvosi és fogtechnikusi műszerek olcsón eladók. Brassó, Fekete-ucca 18. I. emelet jobbra. Közelebbit ugyanott. 12-2, 5-7. 15121

Használt, de jó állapotban levő benzínmotoros körfűtész olcsón eladó. Róna és Kántor, Brassó, Buzasor 6. 15120

Allást nyer

Varróleányokat felveszek konfekció női kabátokhoz. Bukarest, Str. Petre Major 49. 15112

Tanítót vagy tanítónőt keresek vidéki házhoz. Idősebb korban, ki magyarul tanít. Cim a brassói kiadóban. 15000

TANULÓ FELVÉTELEK Vestis R.-T.-nél, Brassó, Lencsor 26. 15125

Marabu Keltetőgépek

gravitációs központi melegvízfűtéssel. Többszörösen kifizetve

Rádiátorok és kazánok központi fűtésnek stb.

raktárról szállít

„MODERNA” építőipari gépek és rádiátor részvenytársaság

Brasov, S.rada Infundatá (Kis-utca) 12.

Ájánlat és prospektus díjmentesen.

Lakás

KERESEK BUTOROZOTT KENYELMES SZOBÁT Brassó központjában fürdőszoba használatával teljes ellátással csendes helyen. Ajánlatokat „Légszéges, világos” jelígre a brassói kiadóba kérek. 15114

Október 1-től Brassó, Postarét 8-a emeleten különbejáratu szépen butorozott szoba kiadó. 14968

Vegyes

NŐI-SZABÓ vállalt bármilyen divatu női-köpenyt 400 lejűl 600 lej. Brassó, Crisan-u. 25. (Volt Lövész-ucca.) 14928

200.000 lej garancia melletti kölcsön ellenében teljes ellátást kaphat idősebb ur vagy urinó. Ajánlatokat aradi kiadóba, Attila-tér 1. 14976

Gyenge férfiak-

nak válaszbélyeg ajánlott leveiben történő beküldése ellenében bérmentve küldöm szabadalmazott szennációs találmányomat ismertető könyvemet. Cim: „Patent 601” Cluj (Kolozsvár) 1. sz. postafiók.

Vállalom alumíniumkarterek, autóblokkok, főtengelyek hegesztését garanciával. Buzzi villanyhegesztő-műhely Temesvár, II. Kém-ucca. 15075

100.000 lej minimális tiszta jövedelmet biztosítok annak, aki 350.000 lejjel betársul adósságmentes textil üzletembe „Kassauizlet” jelígen a brassói kiadó közli címetet. 15126

Házasság

Nagyvállalat főtisztviselője 30 éven felüli vagyonos nő ismerettségét keresi nősülés céljából. Részletes ajánlatokat „discretio biztosítva 1880” jelígre a brassói kiadóba. 15122

Könyvek

Páratlan olcsóság, csak 5 lej egy detektiv-regény. A 115-as percsomó. Egy nagystilű szélhámós. A kísértet tanyá. A mediciek töre. Jajkiáltás a tulvilágról. Egy álarcos bál rejtelmei. A fehér kastély titka. A titokzatos villa. Az apáért Amig az álarc lehull. Egy éjszaka a Berviczky kastélyban. A rádium halál. végzetes aszszony. Az olajlámpás. Nyomok a hóban. 15 kötet 75 lejért. Az összes szám megrendelésénél portómentesen szállítja a Brassói Lapok Könyvosztálya.

HASZNOS TUDNIVALÓK. Ez a sorozat csupa praktikus könyvet foglal magában. Egy-egy kötet ára 20 lej. Konyhakertészet. Gombatermesztés otthon. Kis Természetbúvár. Aquarium-terrarium. Kis ásványhatározó. Növény megfigyelések. Növénykísérletek. Kísérletek egy cserép-növényvel. Állatmegfigyelések. Házi állatsereglet. Méhészkedés. Kis ötvös. Kis vegyész. Vidám bűvészet. Játékszerkesztés. Művirágkészítés. Különböző csipkefajták. Kosárfonás. Egy lámpás rádióvevő. Fotográfunk. Matematikai kísérletek. Bélyeggyűjtés. Magyar bélyegek katalógusa. Régipéng gyűjtés. Népművészeti gyűjtés. A mikroszkópium csodás világa. Vidéki rendeléseknél kérjük a pénzt bélyegekből előre beküldeni plusz 10 lej portóköltséggel. Brassói Lapok Könyvosztálya.

FIATALOK tanácsadója. Szerelmi levelező, kiegészítve a társaság illemszabályaival. Bélyegnyelv, virágnyelv, stb. Ára színes borítóval 40 lej.

Dr. Dávid György
Román nyelvtan

és
Gyakorló könyv

legalkalmasabb a román nyelvnek magánaton.

tanító nélkül

való elsajátítására. A 200 oldalas könyv ára portómentesen fűtve 80 lej, kötve 100 lej.

Megrendelhető a

BRASSÓI LAPOK KÖNYVOSZTÁLYÁN

ROMÁNUL TANULÓKNAK

vagy

fordítással foglalkozóknak

ajánljuk az alábbi műveket:

Dr. Dávid-féle román nyelvtan és gyakorló-könyv fűtve 80, kötve 100 lej.

Dr. Cheresesiu-Déri: 100 újságclikk alapján románul. Rendkívül praktikus kézikönyv, a román nyelvnek magánaton való tökéletes elsajátítására, 12 fűzetben, tokban 250 lej.

Dr. Dávid-féle román-magyar és magyar-román szótár. A két rész együtt, egész vászonkötésben 180 lej. — Liliput mellényzsebkönyvtár, a két rész együtt, tokban 60 lej.

Dr. Cheresesiu-féle nagy kézi szótár. Valentin-féle nyelvtannal. 4 kötetben egész vászonkötésben 495 lej.

Postai megrendeléseket is azonnal elintézt a

Brassói Lapok Könyvosztálya

Ujítsa meg

lejárát előfizetését, hogy a lapot zavartalanul és leannakadás nélkül küldhessük.

A kiadóhivatal.

Műszaki könyvekben,

nyelvianokban, szótárakon állandó nagyraktár a Brassói Lapok Könyvosztályában. Kérje díjtalan árjegyzékeinket

Páratlan olcsóság magyar könyvekben!

(Világhírű könyvek olcsó propaganda kiadása.)

Szabó Dezső: Az elsodort falu (3 kötet) L. 130
Makkai Sándor: Ordógszekér (2 k.) 85
Móra Ferenc: Ének a buzamezőkről (2 kötet) 85
Markovics Rodion: Szibériai garnizon (2 kötet) 85

Maurice Paleologue: A cár országa a nagy háboruban (3 kötet) L. 130
Stefan Zweig: Amok (2 kötet) 85
Thomas Mann: A Buddenbrook-ház (3 kötet) 130
Thomas Mann: A varázshégy (4 kötet) 210

Legalább két mű megrendelése esetén portómentes szállítás!

Brassói Lapok Könyvosztálya

B. L. Kocsis Béla

Felelősszerkesztő:

Brasov-Brassó, Kapu-utca 56-58. Telefoninterurban: (szerk és kiadóhivatal) 1-77 és 82
Bucuresti-Bukarest I, Boulevardul Schitu Magureanu 21. Telefonszám 363-64

ELŐFIZETESI ÁRAK: Havonta 100, negyedévre 300, félre 600, évente 1200 lej. Magyarországra negyedévre 14, félre 28, évente 56 pengő. A többi külföldi államokba negyedévre 420, félre 820, évente 1600 lej

Fiókkiadóhivatal és szerkesztőség Hunyad- és Alsófehérvármegyék részére Déva, Str. Ioan Creanga 2. Telefon 17. (Balogh Géza)

MEGBIZOTTAK. Arad: Piața Impăratul Traian 1. (Halmágyi Pál) — Bukarest: Dán Dániel Gerő Sándor és Kohn Jenő. — Óes: Str. S. Barnutiu 10. (Oszian Kálmán) — Kolozsvár: Str. Dubalariilor 7. (volt Timár-utca) (Neumann Ignác). — Marosvásárhely: Benjámín Árpád. Str. Bererie 1 (Sörház-u) — Nagyszeben: Strada Turnului 13. (Szigetváry László) — Nagyvárad: Str. Nic Jiga 32 (Szabó Gyula) — Szilágysomlyó: (Helferlin Ernő) — Temesvár: Gyárváros, Tigris-utca 4 (Halmágyi Pál). — Torda: Str. Regele Ferdinand 25. (Denes József.)

Központi szervezők. pénzfelvételi jogosultsággal. Bartha Géza, Dán Mózes. HIRDETÉSEKET tevesznek a kiadóhivatalok, a megbízottak, valamint minden bel- és külföldi hirdetőiroda Részletes tarifákkal készséggel szolgálunk

Kis mennyiség, biztos eredménv,

legmesszebbmenő gazdaságosság, egyszerű kezelés indít minden szakképzet gazdát vetőmagjainak kizárólag a

C E R E T A N

szárazpáccal való kezelésre, melyet a német növényvédelmi intézet ellenőrzött és mint elismerten univerzális szárazpáccot minden, vegyszerrel leküzdhető gabonabetegségnél ajánl. (Buza, rozs, árpa, és zab betegségeinél).

Ceretan eddig „Ceresan” név alatt lett árusítva.

Kapható:

Burzenländer Landwirtschaftliche Verkaufshalle
BRASOV, Michael Weissgasse Nr. 17

és az összes szakmabeli üzletekben.

Árjegyzéket és ismertetést ad:

PHARMA STUDERUS & Co.
Bucuresti 2. — Str. Spiru Haret No. 5

Bayer-Meister-Lucius-készítmény

Olcsó kotta vásárlunk, szennáció

10 darab jó kotta 15. - lej, vidékre 20 - lej.

Brassói Lapok Könyvosztálya.

Bukarest — Bécs

Kicsérélném vagy eladnám Bukarestben, a Parcul Filipescuban levő nagyon szép, modern bérházamat, ugyanilyen bécsi vagy berlini ház ellen Ajánlatokat „Közvetítő nélkül A. 1547” jelígre továbbít Rudolt Mossse S. A. Bukarest, Calea Victoriei 31.